

VEČERNIK

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 258

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
TELEFON UPRAVE: 25-67 in 28-67
TELEFON OGLASNEGA ODDELKA: 25-67
Poslovalnica: Ljubljana, Franciškan, 6. tel. 46-91
Poslovalnica Celje: Prešernova 3. (telefon 250)

Maribor, sreda 13. novembra 1940

NAROCNINA NA MESEC
Prejeman v uradi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din, tujca 30 din.
POSTNI ČERKOVNI RAČUN: 11.409

Cena
din 1.—

Sestanek Hitlerja z Molotovom

Dve in pol urni razgovor med državnikoma — Po splošni sodbi iz nevtralnih virov je glavni namen berlinskih posvetovanj, poživiti gospodarsko sodelovanje obeh držav — Crippsovo posredovanje v Kremliju, reakcija Halifaxa — Sodba Amerike

BERLIN, 13. novembra. CNP. SOVJETSKI KOMISAR ZA ZUNANJE ZADEVE, MOLOTOV, JE IMEL VČERAJ DVE URI TRAJAJOČ RAZGOVOR S KANCELARJEM HITLERJEM. SINOČI MU JE PRIREDIL VON RIBBENTROP RECEPCIJO. PO MNENJU FRANCOSKEGA RADIA RAZPRAVLJAJO V BERLINU: 1. O POLITIČNEM IN GOSPODARSKEM SODELOVANJU SSSR IN SIL OSI TER JAPONSKE; 2. O POGLOBITVI OSNOVE SOVJETSKO-NEMŠKEGA SODELOVANJA.

PRVI SESTANEK: 2½ URE
BERLIN, 13. nov. DNB. Ves nemški tisk naglašava velik pomen obiska Molotova v Berlinu. Zaenkrat še ni poročil o vsebini razgovorov. Listi samo poudarjajo, da je trajal prvi sestanek med Hitlerjem in Molotovom dve uri in pol. Prinašajo dolga poročila o sprejemu Molotova na meji, na berlinski postaji in pri kancelarju Hitlerju.

ZVEZA STIRIH REVOLUCIONARNIH SIL

RIM, 13. nov. ZPV. »Popolo d'Italia« prinaša članek Maria Appellusa, ki odkrito priznava, da je sestanek Molotova z nemškimi državniki v Berlinu naperjen proti Veliki Britaniji. Velesile osi so ustvarile že dve tretjini svojih strategičnih načrtov. Med silami osi in sovjetsko Rusijo obstaja danes zgodovinska povezanost, sodelovanje, ki se bo raztegnilo tudi na Japonsko. Ko bodo odstranjene vse zapreke za sodelovanje med sovjetsko Rusijo in Japonsko na Vzhodu, bodo končane vse oblike velikega strategičnega načrta, ki bo pomenil tudi konec prave Velike Britanije v svet. Delo na moralni solidarnosti Evrope se nadaljuje. Ko bo vzpostavljena še zveza med Japonsko in Moskvo, se bodo znašle vse revolucionarne sile proti britanskemu plutokratizmu vsega sveta.

HELSINKI, 13. nov. Dopisnik lista »Ilta Sanomat« javlja iz Newyorka, da je angleški poslanik Cripps neuspešno svojo akcijo v Moskvi. Anglesko-sovjetska pogajanja bodo prekinjena. Dopisnik poroča o velikih premikanjih močnih angleških čet ob zahodni obali. V Ameriki so mnenja, da bo Velika Britanija v primeru, če tudi kanadski korak pri De Valeri ne bo uspel, vdrla v svobodno Irsko in jo zasedla. Opaziti je tudi na zahodni strani Velikobritanskega otočja močno zbiranje angleske vojne mornarice.

SOVJETI IN TURCIJA

CURIE, 13. nov. ZPV. Po tukajšnjih vesteh vlada v Washingtonu prepričanje, da sovjetska Rusija ne podpira Turčije proti silam osi, tudi je ne sili k nevtralnosti v sedanjih vojni. Svoboda akcij Turčije je omejena že s pasivnim zadržanjem Moskve, ker v Ankari še vedno niso na jasnem, kakšno stališče bi zavzela sovjetska Rusija v primeru da bi Turčija stopila v vojno.

GROŽNJE IZ WASHINGTONA

NEW YORK, 13. nov. DNB. »Associated Press« izve iz Washingtona, da bo ameriška vlada z ozirom na Molotovljevo obisk v Berlinu, prekinila svoja pogajanja za trgovinski sporazum z Moskvo. Obisk v Berlinu je znak, da je sovjetska Rusija pripravljena, stopiti v ožje sodelovanje s silami osi ter zapustiti svojo tradicionalno politiko nevtralnosti. S tem je dokazano, da so bili napor Amerike in Anglije, približati se Moskvi in popraviti razmerje z njo, odveč.

USA SE BOJE ZA KITAJSKO IN HOLANDSKO INDIJO

LONDON, 13. nov. »Daily Mail« se bavi z zadržanjem Amerike proti novi akciji sovjetske Rusije ter ugotavlja, da

sovjeti verjetno ne bodo več podpirali Kitajske v njeni vojni proti Japoncem, nego bodo z Japonci sklenili sporazum o razmejitvi splošnih interesov obeh sil na Vzhodu. V Ameriki se boje, da bo Japonska potem, ko bo prosta na severu, napadla Holandsko Vzhodno Indijo.

LISBOA, 13. nov. Stefani. Iz Londona javljajo, da je vlada naročila svojemu poslaniku v Moskvi, Staffordu Crippsu, da napravi zadnje korake v Kremliju. Cripps je izročil moskovski vladi brzojavko, ki jo je prejel dve uri prej iz Londona. O vsebini te brzojavke ni vesti, ve se le toliko, da je bilo pri nje sestavljanju v Londonu zelo težko najti končno stališče, ker je bilo treba konzultirati

Churchilla s predstavnikom Čehoslovakov, dr. Benešem ter voditeljem Poljakov. Pri tem je došlo do hudega spora med Churchillom in zunanjim ministrom, lordom Halifaxom ter drugimi angleškimi ministri. To vest je vlada demantirala. Opozicijo Halifaxa in še nekaterih drugih lordov proti Churchillu motivirajo vprav s prizadevanji angleškega premijerja pri moskovski vladi. Halifax in prijatelji so bili odločno proti paktiranju s Kremliem. Churchillovi poizkusi, pridobiti Kremelj da niso dostojni za Anglijo, od strani Moskve same da so nesprejemljivi, meni Halifaxova okolica.

LONDON, 13. nov. Reuter. Londonski tisk naglašava k obisku Molotova v Berlinu, da je dospelo z njim več gospodarskih strokovnjakov. Zato bo v prvem redu beseda na berlinskih pogajanjih o pospešeni dobavi surovin in živeža iz Rusije v Nemčijo. Vendar pa bodo zastoj prizadevanja predstavnikov težke nemške industrije, da dajo sovjedom na razpoložanje svoje strokovnjake. Na dnevnem redu so seveda tudi važna po-

litična vprašanja, saj se je od zadnjega sestanka Molotova z Ribbentropom marsikaj izpremenilo. Italijansko-grška vojna je bojišče približala Dardanelam, o katerih ni Rusija zavzela še nikakega izrazitega stališča. »Times« je mnenja, da bo Moskva na željo Nemčije prepustila obrambo Dardanel silam osi in Turčiji, sama sebi pa bo zgradila pot k Perzijskemu zalivu.

LIZBONA, 13. nov. CNP. Portugalski list »A Voz« piše v zvezi z obiskom sovjetskega komisarja za zunanje zadeve Molotova, da je značilno to, da niso prišli v Berlin sovjetski vojaki, ampak politiki in gospodarstveniki. To dejstvo potrjuje vesti, da v Berlinu ne bo govora o kakšnem vojaškem sodelovanju, temveč le gospodarskem. Treba je spraviti tudi politiko Berlina in Moskve z ozirom na Balkan v sklad, in določiti linijo interesnih sfer obeh velesil.

CARIGRAD, 13. nov. Stefani. Tisk komentira obisk Molotova v Berlinu in poudarja, da gre pri tem predvsem za povečanje gospodarskega sodelovanja med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo.

Upor Severne Afrike proti Vichyju?

Zakaj okleva general Weygand s povratkom iz Maroka — Mrzlična posvetovanja v Vichyju

VICHY, 13. nov. CBS. Vlada je imela važno sejo, po kateri so ostali maršal Petain, Laval, general Hutzinger ter podtajnik za vojno mornarico, Darlan, na daljšem posvetovanju. Kakor javljajo, se bo Laval podal z novimi navodili v Pariz.

NEW YORK, 13. nov. Reuter. Po vestih, ki prihajajo iz Evrope, sklepajo v ameriških krogih, da se general Weygand, ki biva že dalje časa v Maroku,

noče vrniti v Francijo. »New York Times« pišejo s tem v zvezi o novem porastu de Gaulleovih akcij, ko je stopilo na njegovo stran tudi mesto Libreville. »New York News« dostavljajo, da vse vesti iz nevtralnih virov dokazujejo, kako se v Severni Afriki pripravlja upor proti vladi v Vichyju. General Weygand da vidi vprav v tem razlog, da ostane izven Francije.

Junaštvo Italijanov je nepopustljivo

RIM, 13. nov. Stefani. Tisk ugotavlja, da »je na pragu šestega meseca vojne Italija zmagovita v ognju na vseh frontah, od Kanala do Atlantika, v Sredozemlju in Afriki. Italija je v vojni dobro organiziran stroj, ki funkcionira s čudno preciznostjo. Položaj Italije je na vseh frontah ugoden zanj. Povsod, kjer se bje danes gigantski boj za novo lice sveta, je Italija zra-

ven. V bojih dokazujejo Italijani svoje nepopustljivo junastvo, energijo in voljo do končne zmage. Sovražnik je res močan v prikazovanju sil, ki jih je podjarmil, kl pa čakajo dneva osvobođenja.

Borza. Curie, 13. novembra. Devize: Pariz 9.87%, London 17.12%, Newyork 4.31 osminka, Milan 21.75, Berlin 172.50, Stockholm 102.

ADMIRAL BLOCH

je na nedavnem svojem govoru v USA naglasil, da »se začena ameriška obramba

na Azorih. Zato je treba računati s tem in podpreti Veliko Britanijo v njenih naporih za obrambo Atlantika.

Dramatičen boj na vodah visokega Atlantika

Angleška oborožena 14.000 tonska trgovinska ladja »Yersey Bay« je v bitki s premočno nemško križarko tipa »Deutschland« žrtvovala sebe, pa rešila mnogo ladij iz velike skupine konvoja

LONDON, 13. nov. Reuter. Admiralteta je izdala poročilo o delovanju in potopitvi angleške oborožene trgovske ladje »Yersey Bay«, ki spominja na svojočasno junaško borbo angleške pomožne križarke »Rawalpindi« z daleč močnejšim sovražnikom. »Yersey Bay« (14.000 ton), je plula v spremstvu konvoja, ki je bil sestavljen iz 38 trgovskih ladij, ko se je na Atlantiku nenadoma pojavila nemška vojna ladja tipa »Deutschland« ali pa navadno križarke. Ob najlepšem vremenu ter na popolnoma mirnem morju je ob sončnem zatonu iz daljave 10 km začela streljati na največje ladje v konvoju. Mnogo slabše oborožena pomožna križarka »Yersey Bay«, ki je pred vojno vozila na trgovski progi v Avstralijo, se

je takoj spustila v boj. Že prve salve z nemške vojne ladje so na angleški pomožni križarki zanetle požar in ladja se je začela potapljati. Vendar so mornarji še vedno streljali na sovražno ladjo ter dosegli, da se ni mogla dovolj približati konvoju, ki se je med tem že razpršil. Sovražnik se je posrečilo potopiti večje število ladij. Najprej so mislili, da je od 38 angleških trgovskih parnikov izgubljenih 14, nato 9, vendar pa ni izključeno, da se je še kakšna ladja od pogrešanih rešila. Akcija pomožne križarke »Yersey Bay«, ki se je žrtvovala, je rešila velik del konvoja uničenja. Od članov posadke »Yersey Bay« se jih je 65 izkrcalo v Kanadi, kamor so prispeli na neki drugi ladji iz konvoja.

LONDON, 13. nov. CBS. O junaškem boju angleške pomožne križarke »Yersey Bay« z neko nemško križarko prihajajo podrobna poročila. »Yersey Bay«, ki je spremljala konvoj, je pri napadu takoj začela pluti v smeri proti nemški križarki, ki je bila dovolj zaposlena s pomožno angleško ladjo, da so med tem ostali parniki iz konvoja lahko ušli. Veliko ladij se je rešilo zaradi dimnega zastora, ki ga je spustila »Yersey Bay«. Ladja je bila takoj po prvih strelh nemške križarke v ognju ter se je začela potapljati. Nemška granata je tudi odstrelila zastavo, nakar so mornarji takoj razobesili drugo. V boju je »Yersey Bay« izgubila polovico poveljniškega mosta.

Strahovito bombardiranje vzdolž grške fronte

Italijanska letala in topovi neprestano obstreljujejo sovražne postojanke — Priprave za nove napade

TIRANA, 13. nov. Stefani. Dopisnik agencije javlja, da italijansko letalstvo neprestano po sistematičnem načrtu bombardira grške položaje na utrjeni fronti. Izvidniška letala zbirajo dragocene podatke z bojišča. Posebno lepi uspehi so bili v tem pogledu zabeleženi s sektorja ob Prespanskem jezeru. Nove akcije so v teku.

DJEVDJELIJA, 13. nov. Dopisnik »Politike« javlja, da so italijanska letala več-

raj bombardirala železniško progo Djevdjelija—Solun na grških tleh. V okolici Bitolja in Ohrida je bilo čuti močno obstreljevanje grški položajev na Psoderu, klancu, ki odpira pot proti Lerinu. Italijanski težki topovi so bili tu neprestano v akciji.

DANAŠNJE GRŠKO POROČILO

ATENE, 13. nov. Reuter. Uradno grško poročilo pravi, da ni nobene izpremembe

v operacijah na zemlji. Angleški in grški bombniki so napadli doke in municijsko skladišče v Valoni ter petrolejske tanke v Draču. Požar v Draču je razsvetlil vse mesto ter ga je bilo videti preko 150 km daleč. Neka četa z albanskimi častniki in moštvo je prišla preko meje.

ATENE, 13. nov. Reuter. Grške čete konsolidirajo položaje ter so odbile napad na makedonski fronti.

TELEKI NAPOVEDUJE SE HUJŠE CASE

BUDIMPEŠTA, 13. nov. MTI. Ministrski predsednik grof Teleki je imel včeraj govor na nekem zborovanju, v katerem je dejal, da je poleg zgodovinske hrabrosti potrebna madžarskemu narodu sedaj tudi hrabrost prenašanja težkoč in potrpežljivosti. Teleki je postavil v tem oziru kot zgled narode veseli osi in naglasil, da mora tudi madžarski narod dalje vdano prenašati vse težave, ki mu jih bo naložilo nadaljevanje sedanje vojne, posebno glede pomanjkanja in počivanja trgovine, četudi bodo ta bremena postajala s časom še težja. Glavna naloga sedanosti je vztrajati in pripravljati boljša pota bodočim generacijam.

NOVA POTA ROMUNIJE

BUKAREŠTA, 13. nov. Stefani. Pred odhodom v Rim je bil general Antonescu predmet velikih manifestacij naroda. Pozdravili so ga na kolodvoru minister Sima, italijanski poslanik, ki je z večjo skupino novinarjev potoval s predsednikom v Rim. Na postaji so bili tudi poslaniki Jugoslavije, Turčije, Nemčije in Španije. Prebivalstvo je vzklikalo Antonescu, ki se je v ganljivih besedah zahvalil za pozdrave in dejal, da je sodelovanje vlade z legionarji začetek nove dobe v Romuniji. Pot v Rim bo prijateljstvo obeh držav še poglobila.

STALIN — KONČNO BESEDO

HELSINKI, 13. nov. DNB. Stalin bo le imel končno besedo! tako se nadejajo v Angliji, kakor poroča dopisnik iz Londona ob priliki obiska Molotova v Berlinu. V Londonu ne verujejo, da bi došlo v Berlinu do novih paktov med Moskvo in Nemčijo. Upanja, ki jih še vedno goje v Londonu, niso v nobenem skladu s poročili, ki so minili teden prišla iz Ankare. Angleški politični krogi še vedno upajo, da je za znanim govorom prezidenta Turčije stala senca sovjetske Rusije.

MANIFESTACIJA ZBLIŽANJA MED TOKIOM IN MOSKVO

MOSKVA, 13. nov. Domej javlja, da je bila ob priliki 2600 letnice japonskega cesarstva v Moskvi intima svečanost. Japonski poslanik general Tatekava je priredil v svojih prostorih svečano večerjo s sprejemom, ki so se ga med drugimi odličniki udeležili tudi maršal Timošenko, načelnik glavnega generalnega štaba general Ciril Merečkov in komisar za vojno mornarico, admiral Kuznjecov.

MOSKVA, 13. nov. Reuter. Kakor se izve, bo japonski poslanik v Moskvi odpotoval v Berlin.

STISKA NA DODEKANEZU

KANDIJA, 13. nov. Reuter. Ribiči, ki so prišli z Dodekaneških otokov pripovedujejo, da je tam veliko pomanjkanje hrane.

VAŽNE NALOGE LOTHIANA

WASHINGTON, 13. nov. Reuter. Ko se vrne angleški veleposlanik v USA lord Lothian iz Anglije, se bodo nadaljevala pogajanja med Veliko Britanijo, USA in Avstralijo za skupno obrambo.

Orjaške „leteče trdnjave“ za Anglijo

WASHINGTON, 13. nov. Reuter. Zdaj je dokončno potrjeno, da bo Velika Britanija dobila tako zvane »leteče trdnjave«, orjaške ameriške bombnike, ki lahko z lahkoto dosežejo 3000 km oddaljene cilje, jih zasujejo z bombami ter se vrnejo domov. Ta orjaška letala lahko že iz Amerike same dosežejo evropsko obalo ter jo ogrožajo. Njih akcijski radij iz Velike Britanije po evropski celinji bo še tem uspešnejši. Anglija bo dobila najno-

vejši tipe teh letal. Po izjavi Roosevelta samega bo lahko razpolagala Anglija s polovico proizvodnje teh bombnikov. Prva pošiljka bo dospela v Veliko Britanijo med 20. in 30. novembrom.

LOS ANGELES, 13. nov. CBS. Kalifornijske tvornice letal »Douglas« in »Lockheed« so doslej poslale v Kanado 1745 letal, od katerih je bilo 945 bombnikov.

Nemški veleparnik »Bremen« potopljen?

SAN FRANCISCO, 13. nov. CBS. Nemški veleparnik »Bremen« je bil po neki privatni vesti iz Danske potopljen že pred nekaj tedni ob danski obali. Neka danska družina v San Franciscu je prejela pismo od svojih sorodnikov na Danskem, v katerem je rečeno, da je bil

»Bremen« potopljen v Kattegatu, 6 km severno od danskega otoka Swaelland. Mislijo, da je bil »Bremen« potopljen z britanskim torpedom. Podobno vest je sprejel tudi dansko-norveški list »Bien« v San Franciscu. Uradnega potrdila teh vestí seveda ni mogoče dobiti.

Obrambni in gospodarski naporí Spanije

MADRID, 13. nov. DNB. Vojni minister Varela je prisostvoval s častniki prvega vojnega okrožja zaključnemu manevru 11. španske divizije, v katerem so sodelovali štirje polki pehote, en polk artilerije, izvidniška in borbeno letala, protiletalske edinice in tanki. Naloga manevrov je bila, odbiti zamišljen napad na Madrid.

MADRID, 13. nov. DNB. V kratkem bo ustanovljeno novo ministrstvo, ki bo skrbelo za reorganizacijo poljedelstva v

Spaniji. Na čelo tega ministrstva bo postavljena ugledna osebnost iz sindikalnih krogov. Ministrski svet je sklenil tudi več tehničnih ukrepov za reorganizacijo sindikatov.

SKRB ZA BREZPOSELNE V SPANJI

MADRID, 13. novembra. Službeni list prinaša odredbo, da delavci, ki nimajo zaposlitve, ne bodo plačevali davka na porabljen vodo in razsvetljavo, kar velja za vsote do 150 peset na mesec.

Zgodnja zima z viharji v Ameriki

NEW YORK, 13. nov. DNB. Iz različnih krajev Kanade in severnih držav USA prihajajo poročila o silovitih snežnih viharjih, ki so povzročili veliko škodo. Na jezeru Michiganu je utonilo mnogo ribičev. Več parnikov je bilo hudo poškodovanih in so jih le težko rešili v varne pristane. Telefonske in brzojavne zveze so na mnogih krajih pretrgane, posebno občutna je škoda v državi Minnesota. Poginilo je mnogo živine, poškodovanih še več farm.

NEW YORK, 13. nov. Stefani. Sku-

pino lovcev na race je presenetil v bližini Windsora v državi Ontario snežni metež. Pri tem je našlo smrt 15 lovcev.

ARETACIJA V PARLAMENTU

BUDIMPEŠTA, 13. nov. Unp. V parlamentu sta bila aretirana dva člana zbornice, narodna socialistična poslanca, ki jima je bila imuniteta odvzeta zaradi porabljenega upora v državi. Pri aretaciji je došlo do razburljivih scen.

V zraku in na morju neprestani boji

Tudi včeraj so nemška in angleška letala bombardirala sovražne naprave — Italijanski napad na Malto

BEFLIN, 13. nov. DNB. Nemški bombniki so v nizkem poletu napadli železniški viadukt v Horsemu na jugovzhodu Anglije ter ga porušili. Prva bomba je padla neposredno zraven viadukta, medtem ko je druga bomba zadela cilj in ga razdejala. Druga skupina nemških letal je z velikim uspehom napadla industrijske naprave ter v Breytonu razrušila električno centralo, kar je velik udarec za vojno industrijo, ki je črpala iz nje tok.

MALTA, 13. nov. Reuter. Sovražna letala so v veliki višini letela nad Malto. preganji.

Protiletalske baterije so posegle v boj, vzleteli so angleški lovci in bombniki, sestrelili eno italijansko letalo, druge pa

KAIRO, 13. nov. Reuter. Ponoči je bil doslej najdaljši letalski alarm v Kahiru. Trajal je 20 minut.

STOCKHOLM, 13. nov. Stefani. Finska rovarna ladja »Minerva« je zadela na mlinu blizu severne nemške obale in se po-

topila. Kapitan in posadka so se rešili.

LONDON, 13. nov. Reuter. Admiraliteta javlja, da se je od 38 parnikov, ki so bili napadeni v velikem konvoju v noči na 5. t. m., potopilo le sedem ladij, vse ostale so se rešile.

BERLIN, 13. novembra. Stefani. Ze 10. oktobra je bilo izdano uradno angleško poročilo, da znaša število angleških ujetnikov in pogrešancev v Nemčiji 21.865. Nemci pa trde, da imajo ujetih 1550 angleških častnikov, podčastnikov in vojakov pa 35.500. Zdaj je Eden priznal, da znaša število angleških ujetnikov v Nemčiji 44.000.

BERN, 13. nov. DNB. Italijanska letala, ki sodelujejo v napadih na južno Anglijo, so doslej sestrelila 10 angleških letal.

NEW YORK, 13. novembra. Stefani. Po vesteh iz Amerike, je kanadski parnik »Aberdeen« zadela na pečino in se potopil. Vsa posadka 19 mornar-

jev je utonila.

TOKIO, 13. nov. Domei. Japonski parnik »Fušimi Maru« je na poti med Galwayem in New Yorkom ujel klice na pomoč z angleškega parnika »Baltimore« (1925 ton), ki je bil bombardiran in potopljen.

LONDON, 13. nov. Uradno javljajo, da je angleška pomožna križarka »Jervis Bay« rešila potopitve 24 tovornih ladij s skupno tonažo okoli 150.000 ton.

LONDON, 13. nov. Reuter. Sovražna letala so sinoči ob polni luni izvršila več težkih napadov na Anglijo in London, kjer je precej žrtv, vendar materialna poškodba ni velika. Angleški bombniki so napadli petrolejske rafinerije v Nemčiji ter podmorniško oporišče v Lorientu.

IRSKA VARČUJE

DUBLIN, 13. nov. Reuter. Minister za prehrano je izdal stroge ukrepe o varčevanju z maslom, čajem, petrolejem in premogom.

ODKRITA ZAROTA V MEHIKI

MEXICO CITY, 13. nov. Reuter. Odkrita je zarota, ki je imela namen, da bi se general Almazan, ki je izgubil v volitvah proti novemu prezidentu Camachiu, polastil Mehike. Zarota bi imela biti 27. novembra, tri dni pred ustoličenjem novega prezidenta. Revolucionarji so imeli v načrtu polastiti se najprej radijskih postaj. Po neklih vesteh je nemški tovorni parnik »Weser« izkrcal v septembru 12.000 zabojev z municijo za generala Almazana. »Weser« je bila ujeta pozneje po kanadski pomožni križarki »Prince Robert«.

»QUEEN ELISABETH« ZBIRA POSADKO

NEW YORK, 13. nov. DNB. V New York je dospelo 80 članov posadke velikega preoceanskega parnika »Queen Elisabeth«. Posadka bo imela 600 oseb.

BRAZILIJA ZA PANAMERIKO

RIO DE JANEIRO, 13. nov. CBS. Predsednik Getulio Vargas je pred 3000 vojnimi in gospodarskimi osebnostmi, ki so se zbrale ob 10 letnici njegove vlade dejal, da Brazilija brez pridržka vstopa v panameriško obrambno zvezo.

OBVEZNA TELESNA VZGOJA V BOLGARIJI

SOFIJA, 13. nov. CBS. Sobrajanje je bil včeraj predložen zakon o formiranju državne mladinske organizacije, ki določa obvezne telesne vaje za mladino obeh

NEMŠKI NAPADI NA MORJU

BERLIN, 13. novembra. Č. B. S. Nemški Stuka so potopili severno od Harvicha 37.000 ton ladij angleškega konvoja. Dve sto milj zahodno od Irse je bil potopljen angleški 2500 tonski parnik. Sestreljena so bila štiri nemška ter sedem angleških letal.

AMERIŠKE DOBAVE KITAJCEM

CUNGKING, 13. nov. C. B. S. Včeraj je dospela nadaljnja ameriška pošiljka streliva in orožja za Gangkajškovo vojsko. V bližnjih dneh bodo sledili ostali večji transporti preko burmanske ceste. Kitajska razpolaga s 45 milijoni dolarjev kredita za nabavo orožja in drugega vojnega materiala v USA.

AMERIŠKI RK ZA GRČIJO

ATENE, 13. nov. ZPV. Poslanik USA v Atenah je izročil včeraj ministrskemu predsedniku Metaxasu prvi doprinos ameriškega Rdečega križa za žrtve vojne.

ZBLIŽANJE JAPONSKE IN USA

TOKIO, 13. novembra. Č. B. S. Diplomatski krogi so prepričani, do bo skoro mogoče izboljšati politične odnose z USA. Konferenca japonskega zunanjega ministra z ameriškim poslanikom Greyem je rodila dobre sadove.

OBNAVLJANJE NA HOLANDSKEM

HAAG, 12. novembra. Stefani. Po vsej Holandski so začeli obnovitvena dela. Mnogo zgodovinskih spomenikov ne bo mogoče več restavrirati, ker jih je vojna preveč razrušila.

OPORIŠČA USA NA ATLANTIKU

NEW YORK, 13. nov. Reuter. Za ureditev pomorskega in zračnega oporišča v zalivu Placentia na Novem Fundlandu je prispelo 120 ameriških inženirjev, ki preiskujejo zemljišče. V mornariškem ministrstvu so izjavili, da bo v treh mesecih že precej zgrajenega.

ZBLIŽANJE USA IN MEHIKE

WASHINGTON, 13. nov. Reuter. USA so uradno priznale novega mehiškega predsednika Camacha. Ameriški podpredsednik Wallace bo prisostvoval ustoličenju.

Mariborska napoved: Spremenljivo oblačno in nekoliko vetrovno vreme. Včeraj je bila najvišja temperatura 10,5, danes najnižja 5,8, opoldne 11. Padavina od sinoči

Madžarska se vrača na stara, izgajena pota...

Toda, že v preteklosti so pokazale izkušnje, da prebujenim narodom ni lahko vladati brez razumevanja za manjšinske probleme — 26% prebivalstva Madžarske tvorijo manjšine

Madžarska je v notranji politiki pred težko dilemo. S trianonsko pogodbo se je Velika Ogrska, država narodov izpremenila v Madžarsko, nacionalno državo z narodnimi manjšinami. V toku najnovejšega mednarodnega razvoja v srednji in južnovzhodni Evropi, ki

GÖMBÖS

pokojni predsednik madžarske vlade je prvi načel pri silah osi vprašanje madžarskega revizionizma.

so mu sledile velike teritorialne izpremembe, je Madžarska zopet postala večnarodna država. Madžarskemu etničnemu jedru, ki ga tvorijo skupno komaj 8 do 9 milijonov Madžarov, se pridružujejo močne narodne manjšine: Slovaki, Rusini, Romuni, Nemci in Jugoslovani, skupno preko tri milijone duš. Narodne manjšine, ki so tvorile v trianonski Madžarski komaj 8 do 10% prebivalstva, dosežajo, ne vsehvi Židov, po najnovejših teritorialnih spremembah preko 26%.

Ze v povojni Madžarski je bil po madžarski statistiki 233.141 »slovaško govorečih državljanov«. Po prvi dunajski arbitraži je bilo priključenih 290.819 Slovakov; druga dunajska arbitraža pa je prisodila Madžarski še 35.000 Slovakov, živčih v onem delu Transilvanije, ki je bil priključen Madžarski. Po teh podatkih bi bilo sedaj v Madžarski 558.960 Slovakov, medtem ko jih slovaška poročila cenijo na 635.000. Z zasedbo Podkarpatske Rusije pa je sprejela Madžarska v svoje meje 549.000 Rusinov.

V madžarski Transilvaniji živi 1.305.000 Romunov; v mejah povojne Madžarske pa je bilo še 25.000 Romunov. Sedaj je torej v Madžarski 1.330.000 Romunov. V Madžarski prebiva tudi okrog 600.000 Nemcev in 165.000 Jugoslovancev. Narodne manjšine današnje Madžarske presegajo tri in en četrt milijona

Simopulos, grški „modri čiča“ v Londonu

Grški poslanik v Londonu, Haralam-bos Simopulos je eden najstarejših članov diplomatskega zbora. V zvezi z grško-italijanskim sporom ima zdaj zelo važno vlogo v angleški prestolnici. Stari diplomat, ki ga v londonskih političnih krogih poznajo kot »Wise old boy« (Modrega čiča), je imel namen, da po 50 letnem diplomatskem delovanju stopi v pokoj. Nenadoma je pa prišla sedanja vojna na Balkanu, ki je moža prisilila, da ostane na svojem mestu.

Simopulos je drugače zelo priljubljena osebnost v Londonu. Dobro pozna mednarodne prilike. Oktobra 1935 je obvestil sedanjega vladarja Jurija, da ga je grški narod izbral za kralja. Njegova žena je Angležinja, sin studira na znani gimnaziji v Stowen. Je odličen sportnik in konstruktor miniaturnih železniških lokomotiv.

Kultura

Dremeljev Prešeren v Kosovem salonu

Ljubljana, novembra. Menimo, da nikogar ne užalimo, če trdimo, da izkazujejo še vse dunajski spoštovanja našim umrlim velmožem, onim veličinam, ki so obogatili narod s svojimi nesmrtnimi deli. Zato pa pozdravljamo s posebno radostjo vsako dejanje, ki je zvezi s počaščenjem spomina tega ali onega našega vodnika in pre-roka.

Kipar-medaljer Stane Dremelj se je v poslednjem času lotil hvalevredne naloge: podaja nam v plastiki profile naših zaslužnih mož.

V »Salonu Kos«, v pasaži nebotičnika, razstavlja na okusno prevlečenem podstavku plakete Primoža Trubarja, dr. Franceta Prešerna in Ivana Cankarja.

Edinstvena je plaketa dr. F. Prešerna. Plaketa je namreč izdelana kot broša ter služi tako lahko vsaki slovenski ženi, slehernemu slovenskemu dekletu kot nakit. (Prešeren je izdelan v slonovi kosti. Plaketa je vdolana v zlato, obod plakete pa je okrašen z lovorje-

pripadnikov.

Madžari, ki so šli v povojni Madžarski 7.759.000 duš, so s priključenjem 650.000 Madžarov iz bivše Češkoslovaške in 968.000 od Romunije narasli na 9.377.000. Iz teh računov sledi, da pripada narodnim manjšinam 26% celokupnega prebivalstva madžarske države. Madžarska se vrača na stara pota. Zopet naj zablešči krona sv. Stefana v nekdanjem sijaju. Še leta 1797. so našli na Madžarskem 2.322.000 Madžarov in 5.681.000 Nemadžarov. Dalje je bilo

v letih	Madžarov	Nemadžarov
1809	3.000.000	7.000.000
1850	5.000.000	6.300.000
1900	8.500.000	8.100.000
1910	9.944.628	8.319.905

Ze same uradne številke madžarskega šteta dokazujejo, da je bilo leta 1910 najmanj 45,5% prebivalcev nemadžarske narodnosti.

Madžarski narodni poslanec Bela Grinvald je napisal v »Pester Lloyd«, da se morajo Madžari, če hočejo živeti, posluževati asimilacije. Pomadžarjenje je najvišja naloga šole. Srednja šola je že tak aparat, tak stroj: na eni strani vstopa na stotine slovaške dece, na drugi strani izstopajo ti otroci kot dovršeni

Poslanica nemškega vojnega škofa

»VSAK NEMŠKI VOJAŠKI GROB JE ŽIVIM V OPOZORILO, KI KAŽE V BODOČNOST«

Katoliški vojaški škof nemške vojske Franciskus Justus Rarkowski je izdal poseben proglas, v katerem se uvodoma spominja »z grozo in ponosno žalostjo« vojakov, padlih na polju časti. Njim ni bila naložena nesmiselna usoda, to nas uči naša krščanska vera, ampak so storili največje delo za svoj narod. Vsak navaden lesen križ na poti te vojne, vsak nemški vojaški grob na vzhodu, zapadu in severu Rajha je živim v opomin, ki kaže v bodočnost. »Mi stojimo še vedno pred odločitvijo«, pravi dalje proglas, »in

Madžari.«

Predalec bi nas zavedlo naštevaje vseh mogočih načinov, ki se jih je posluževala Madžarska pred letom 1918, da bi asimilirala ves nemadžarski življ v svojih mejah.

Madžarski so priključene nacionalno zavedne manjšine, ki so po dvajset let pripadale suverenim narodom in so neposredno sodelovale na vodstvu lastne nacionalne države. Poleg te razvite nacionalne zavesti moramo vpoštevati tudi silni gospodarski in socialni napredek v nasledstvenih državah, ki je pustil Madžarsko daleč zadaj. »Ravnopravnost« dostavlja karakterističen vzklk madžarskega častnika, ki se je po 20. letih vrnil v Užhorod. »Vso Madžarsko bi morali dati Čehom v najem za dvajset let!« S to izjavo je gotovo priznal veliki napredek Podkarpatske Rusije v sklopu češkoslovaške.

V socialnem oziru je ostala Madžarska ista fevdalna, plemiška država kot pred 1918, s starim socialnim in političnim redom. Nasledstvene države so izvedle agrarno reformo, dale so kmetom zemljo, izobraženstvu pa zagotovile izvrševanje svobodnih poklicev.

Madžarska se vrača na staro pot. Ali je to v njenem interesu, bo pokazala bodočnost.

vojne še ni konec. Vsako pokolenje je pred Bogom dolžno dati naslednjemu pokolenju obračun o svojem hotenju in svojih delih, o svoji moči in veličini. Tako smo mi od Boga poklicani k velikim nalogam sedanjosti. Spominjajoč se svojih padlih bratov in prežeti istega duha se bomo borili dalje in gradili svetu katedralo naše domovine v zaupanju v Boga, vse do končne zmage, svobode in bodočnosti našega naroda.« (Po »Hrvatski Straži«)

Britanska mornarica kot zaščitnica Grčije

Službeno javljajo, da je angleška vlada dala Grčiji na razpoloženje vsoto pet milijonov funtov šterlingov kot prvo pomoč za kritje vojnih izdatkov. V »New York Herald Tribune« pa piše zdaj pomorski strokovnjak E. Montgomery o pomenu sodelovanja angleške vojne mornarice v grških vodah: »Ves svet nestrpnost pričakuje dogodkov, ki se bodo morali razviti v Grčiji in sosedstvu. Listi prinašajo vesti o izkrcanju angleških čet na grških tleh, s sodelovanjem angleških bombnikov z grškimi. Britska mornarica stalno pazi v Sredozemlju, na tem morju ni mogel nasprotnik izvesti nobenih operacij. Če bi ne bilo angleške sredozemske mor-

narice, bi imela Italija v trenutku francoskega poraza prosto pot v tem morju. Pod svojo kontrolo bi imela ves prostor od Gibraltarja do Dardanel in Suez. Nihče se ji ne bi mogel postaviti po robu, pregnala bi vse zavezniške in nevtralne ladje iz tega bazena. Italija bi imela zvezo z Libijo in s Sirijo. Grška bi ji morala odstopiti vse svoje baze. Vrelci nafte v Iraku in Iranu bi bili Italijanom na razpolago. Turčija bi imela edino zvezo še z naslonitvijo na Rusijo. Vse to se pa ni zgodilo, ker je angleška mornarica zasedbo grških oporišč poskrbela, da ne bo iznenadenj. Zdaj ima ves položaj v svojih rokah.«

Piloti - lovci huzarji neba

Nemški tisk se bavi z vlogo lovcev v sedanji letalski vojni ter naglašja njih velik pomen. Nemška lovška letala tipa »Heinkel« so se zelo dobro izkazala. V njih je pilot na tesnem prostoru tako rekoč zračen s strojem in mora v teku bojev premagati velike fizične napore. Pogostokrat se primeri, da izpremeni pilot v sekundi hitrost za več 100 km, le košček sekunde, v kateri bi izgubil prisotnost, ga lahko stane življenje.

Pilot lovec ni le letalec, ki vodi stroj, nego tudi strelec, ki manevrira s strojico. Tesno mora biti povezan s tovari-

šem, da razume v ugodnem položaju spraviti letalo v lego, s katere lahko prizadene sovražniku hude udarce. Zato je naravno, da je vsaka izguba izvežbanih lovcev tembolj občutna.

Niti dva odstotka nepremičnin ni bilo prizadejanih v dosedanjih napadih na London, javlja ministrstvo za obnovo zemlje, ki je izdelalo poseben zakon za popravilo povzročene škode.

Prej polkovnik, zdaj lord Nathan je najaktivnejši angleški politik. Pred tremi meseci je bil povišan v plemstvo. Ustanovil je Nacionalni odbor za zaščito narodnih interesov.

Naroča se pri Tiskovni založbi v Mariboru, Aleksandrova cesta 3. Obširnejše poročilo bomo še objavili.

k Razstava slik Karla Jiraka v Ljubljani. V Kosovem salonu v Ljubljani bo priredil konec tega meseca razstavo svojih najnovejših del mariborski akad. slikar prof. Karel Jirak. Razstavil bo poleg naših štajerskih krajin tudi nekaj kompozicij iz kmečkega življenja, ki bodo tako po svoji zasnovi kakor po slikarski tehniki gotovo vzbudile zanimanje, zlasti še, ker predstavljajo zadnjo fazo slikarjevega razvoja. Pozneje se bo Jirak udeležil tudi mariborske razstave kluba »Brazder«.

k Dve beograjski premieri. Nedavno sta bili v Beogradu uprizorjeni kar zapovrstjo dve socialni drami, od katerih je bila prva najnovejše delo tudi pri nas Slovincih znane avtorske dvojice Zokovića in Paovića. saj so njuno »Vodo s planin« uprizorili že mnogi slovenski odri, druga pa že leta 1871. napisana drama Rusa Ostrovskega. Prva ima naslov »Kad je sreda — petak je«, druga pa »Suma« (Gozd). Dasi sta pa obe deli dvakrat popolnoma napolnili gledališče, sta bili takoj nato vzeti z repertoarja. Pravijo, da vduhuje sedanjega Beograda ni ugodno za socialne drame.

Otomanska banka v Turčiji je prekinila poslovne zveze z Nemčijo. Nemški vojak ne smejo pošiljati paketov z živžem iz Romunije. Tako je odredila romunska vlada.

Baronica za žrtve bombardiranja

Angleška baronica Ravensdale, hči pokojnega markiza Curzona of Kedlestona se že več mesecev požrtvovalno prizadeva, da ublaži bedo žrtv bombardiranja. Ves svoj čas prebije v delavskih predmestjih, kjer deli živžev. Organizirala je več premičnih ljudskih kuhinj, s katerimi obiskuje prizadete kraje. Sama je vso akcijo tudi finančno podprla. S socialnimi problemi naroda se bavi že več let, mnogo je potovala. V angleškem ženskem javnem življenju ima zelo velik vpliv. Njena mati je bila Američanka. Od nje je tudi nasledila ameriški način pojmovanja demokratičnih nazorov.

Strategija z grškega bojišča

Janina in nje okolica je ena glavnih strateških postojank grške fronte. Tu bodo Italijani skušali z vsemi silami predreti grške postojanke. Odtod tudi njih manevar, da na eni strani po dolini Vojuse, na drugi strani pa preko otoka Kalamas ob morju obkolijo staro trdnjavoško gnezdo Janine ob istoimenskem jezeru.

Z zasedbo Janine bi se Italijanom odprla pot v doline Tesalije in Salamurije, kar bi bil za Grke hud udarec, ker bi bila domovina presekana na dvoje. Gorski klanec Zygos nad dolino gornje Vojuse v višini 1551 severno od Peristera je druga, še pomembnejša točka in cilj italijanskih operacij. 2225 m visoki Perister dominira nad okolico in če bi še ta okolica padla Italijanom v roke, bi se jim odprla pot k Larisi na plodnih tleh Tesalije, žitnice Grčije. Pod Peristerom izvirra Aspros, s Penejem največja in najdaljša reka Grčije, težka zapreka z globokim koritom.

Klanec Zygos branijo Grki z vso silovitostjo. Tu so dosegli že velike uspehe, priroda sama jim je v pomoč. Ako se jim posreči, pred zimo zadržati napadalce, bo ostalo zaledje do pomladi varno.

Severni del grškega bojišča, tja k jugoslovanski meji, je sporednega značaja. Seveda se lahko zgodi, da bi bila Grčija tudi tu v primeru vdora italijanskih čet k Solunu, presekana na dvoje. Preostala bi tedaj le možnost, potegniti novo, ločeno fronto ob Vardarju ter jo oskrbovati iz Tracije in z morja. Morda bi jo podpirala tudi Turčija, toda to bi lahko dovedlo že do političnih pretresljajev v sosedni Bolgariji ter z njo zvezanih sil.

Grško bojišče ima tedaj že tik ob albanski meji strateško odločilne točke, ki silijo sovražnika k odločilni zmagi, branilce pa k čim trdovratnejšemu odporu, ker se dobro zavedajo, da je južno-vzhodno od mogočnih gorskih grebenov kaj malo točk, kjer bi se lahko uspešno postavili v bran. Zato tolikšna zagrizenost Grkov, za vsako ceno zadržati sovražnika še pred glavnimi grebeni Epira in Pinda.

JAPONSKI POLITIK ADAČI

Se je kot bivši ministrski predsednik v Tokiju zavzemal, naj se na miren na-

čin poravnava spor s Kitajci. Zdaj je spet čuti glasove, da bi se zaradi neugodnega gospodarskega položaja tokijska vlada rada pomirila s Čangkajškom in približala USA.

Gospodarske vesti

Pridobitni krogi o novih konsumih pri podjetjih

Objavili smo že novo uredbo o ustanovah za aprovizacijo, ki predvideva v večjih središčih občinske urade za oskrbovanje prebivalstva z živili in potrošniške zadrage pri podjetjih. Zbornica za TOI je poslala ministru za socialno politiko v zvezi z nameravano ustanovitvijo potrošniških zadrug obsežno spomenico, ki najbolje tolmači mnenje trgovskih in industrijskih krogov pri nas. Spomenica poudarja predvsem, da ji načrt uredbe ni bil poslan v izjavo, po dobljenih informacijah pa je Zbornica mnenja, da pomeni njegova izvedba nepotrebno in odvisno intervencijo oblasti v vprašanju preskrbe delavstva z živili. Zato smatra za svojo dolžnost, da se izjavi proti tem ustanovam, ker so odveč posebno v Sloveniji. To svoje odklonilno stališče utemeljuje z decentralizacijo slovenske industrije, da čez 93% delavstva ni izgubilo zveze z zemljo in kmetijstvom in se rekrutira iz vaških občin, ter da večja industrijska podjetja najemajo svoje delavce iz okoliša 20 do 30 km od podjetja. Mreža trgovinskih obratov in s tem tudi konkurence v prodaji živil je razvita do skrajnosti (na 1 trgovinski obrat 110 prebivalcev). Poleg tega je še veliko število konsumnih in nabavljanih za drug, delavskih konsumov za prodajo ži-

vil ter kmetijskih zadružnih prodajalnic, ki imajo posebno velike obrate v industrijskih krajih. Torej po mnenju zbornice regulator cen že obstoji. Večina delavstva je včlanjena v konsumnih zadrugah. Največja industrijska podjetja imajo aprovizacijske konsume, ki nabavljajo vagonске količine živil brez režijskega doplačila. Pred mescem je bil ustanovljen tudi Banovinski prehranjevalni urad,

ki ima po banovi naredbi nalogo ustanoviti poslovalnice in podružnice povsod, kjer bi bilo potrebno. Zaradi vsega navedenega je bila Zbornica mnenja, da uredba o ustanavljanju potrošniških zadrug ni bila potrebna, ker je v Sloveniji ta problem rešen že z zasebno iniciativo. Povzročilo bi samo nepotrebne zmešnjave, delavstvu pa ne bi prineslo nobenih koristi.

Neenakomerna industrializacija pri nas

Podatki o gradnji novih podjetij jasno dokazujejo, da industrializacija pri nas hitro napreduje. V Beogradu in okolici se pravkar gradi okoli 60 večjih ali manjših industrijskih obratov. To število nam pa tudi govori, da se najhitreje razvija v Beogradu in okolici. Saj se v vsej Jugoslaviji sedaj ne gradi niti 90 podjetij in ker se jih 60 gradi v samem Beogradu in okolici, odpade na ostale kraje komaj tretjina. O vprašanju kje so vzroki temu pojavu, se je pri nas že mnogo razpravljalo, vendar ta diskusija ni privedla do pravega rezultata. Mnenja so ostala deljena, Beograd z okolico pa mesto, kjer gradijo največ novih podjetij in kamor se celo selijo podjetja iz ostalih delov naše dr-

žave. Radovedni smo, ali bodo to dejstvo kaj spremenili zadnji ukrepi bana banovine Hrvatske, ki onemogočajo selitev industrij s teritorija banovine brez njegovega dovoljenja. Naše mnenje je da bo tudi v tem slučaju obveljalo staro, že tolikokrat preizkušeno pravilo, da vsi ukrepi nič ne zaležejo, če se ne ustvari predhodno potrebnih predpogojev, da lahko postane nek ukrep resnično učinkovit.

Zaenkrat le ugotavljamo, da se industrializacija naše države izvaja skrajno neenakomerno in da se večina, in to ogromna večina novih podjetij snuje v Beogradu in okolici.

g 180 vagonov paprike smo pridelali letos v državi. Od tega ostane 80 vagonov za izvoz. Nemčija ponuja za na pol predelano plemenito sladko papriko 16 din za kg.

g. Turistične hranilne in posojilne zadrage za pospeševanje turizma propagira uprava »Putnika«. Z različnimi posebnimi ugodnostmi, ki bi jih bili deležni člani zadrug, hoče »Putnik« ustvariti stalno turistično publiko. Tri glavne zadrage bi ustanovili v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani.

g. »Poljoprivredno kolo« je nova osrednja organizacija za vse gospodarske organizacije SDS na Hrvatskem. Njen predsednik je Adam Pribečević. »Poljoprivredno kolo« hoče biti podobna organizacija Srbov v banovini Hrvatske, kot je »Gospodarska Sloga« za Hrvate.

Oktoberška številka časopisa »Ital-Jug«

10. št. XII. letnika tega edinega jugoslovansko-italijanskega časopisa v Jugoslaviji in Italiji, je izšla s pestro vsebino. Časopis ima za svoj cilj pospeševanje gospodarskih odnosov med Jugoslavijo in Italijo. Ustanovil ga je dr. Anton Filipić. Pisan je v italijanščini in srbohrvaščini. Med aktualnimi prispevki naj omenimo članek v italijanščini, ki ga je napisal Gino Tomajac o prometnih zvezah med Jadranom in Donavo, M. L. Astaldi je prispeval članek »Kulturno življenje v Italiji«, dr. Vladimir Costa pa v

Bolgarska davčna reforma

Minister financ v bolgarski vladi izdeluje načrt za enoten davčni sistem. Po tem načrtu bodo, kakor javljajo listi, ukinitveni vsi posebni davki in mesto njih uveden enotni davek, s čimer bo davčni sistem zelo poenostavljen. Ostala pa bo stara razdelitev na zemljiški davek za poljedelstvo in dohodninski davek za ostalo. Zvezi s to predstoječo davčno reformo so se seveda pojavili mnogi predlogi. Posebno čest je bil predlog za progresivno obdavčenje. Vendar, kakor izgleda, ne bo v tej smeri nobenih sprememb. Sicer pa vlada obljublja, da bo z novo reformo poenostavljena davčna administracija, pa bo mogoče v zvezi s tem malo znižati davke revnejšim, vendar to za sedaj še ni gotovo. Tudi če bo davčna administracija res nekoliko poenostavljena, je vprašanje, če se bo to pri znižanju davkov kaj opazilo.

TRGOVINA MED ITALIJO IN GRČIJO

Grška zunanja trgovina je pod finančno kontrolo Anglije, največji del trgovine je usmerjen v Nemčijo, manjši del je bil pa v Italijo. V letu 1937, ki ga štejejo za zadnje normalno leto glede gospodarskih slikov, je bila Italija v grški zunanji trgovini na 7 mestu, in sicer s 4,2 odst., Nemčija z 29,1 odst., Anglija pa z 10,4 odst. V prvem polletju t.l. je uvozila Italija iz Grške za 39,7 milijonov lir blaga, izvozila pa 62 milijona. Italija je kupovala zlasti grško olivno olje, kože in gume. Izvažala pa je Grkom bombazne in volnene tkanine, žveplo, kemijske proizvode itd. Obe državi so vezale tudi številne paroplovne in zrakoplovne linije.

g. Na ekonomsko-komercialni visoki šoli v Zagrebu se je samo v prvi letnik vpisalo 468 slušateljev, vseh slušateljev je pa letos 800.

g. Določbe za kontrolo uvoza premoga, masti, kavičuka, volne, predvina, umetne svile in drugih predmetov izdeluje ožji odbor.

Pripravite koruznico za zimske dni!

Lanska zima je bila za mnoge kmečke gospodarje težka. Niso imeli zadostnih zalog živinske krme in so si pomagali z različno slabo hranljivo krmo, mnogi so pa morali prodati živino za vsako ali bolje pod vsako ceno. Letos je bila boljša koruzna letina, ki je dala tudi precej koruznice. Da ne bi nastalo pomanjkanje krme kot lansko leto, je važno, da kmečki gospodarji pripravijo in primerno ohranijo koruznico tako, da ostane za krmo živini vse do prve paše. Koruznica sicer ni zadostna za pravilno in dobro prehrano živine, je pa nadomestek, ki je

zadosten za najnujnejšo prehrano. Pazljivo spravljena lahko nadomestuje slabše seno. Ne sme se pa koruznica čez zimo pustiti na polju, temveč jo je treba spraviti po možnosti pod streho, kajti sicer se zmanjša njena hranljivost. Pozimi je koruznica dobra narezana na sečko in premešana s senom, deteljo ali repo, najbolje pa seveda kislja, pripravljena v silosih. Vsi kmečki gospodarji, od malih kmetov celo večina, morajo polagati samo koruznico, zato jim je še bolj potrebna skrb zanjo, saj je njihovi živini v resnici edina zimska krma.

Italijanska družba za albansko-jugoslovanske železnice

V Rimu so ustanovili novo delniško družbo s kapitalom 5 milijonov lir, katera si je postavila za svoj nalog pospeševanje železniških vezi med Italijo in jugovzhodno Evropo, v prvi vrsti pa med Albanijo in Jugoslavijo. V družbi so zainteresirane zelo pomembne skupine italijanske industrije. Italijanski industrijski in trgovski krogi so mnenja, da je vprašanje povezanosti Balkana in Italije mogoče rešiti samo z zgraditvijo železniškega omrežja Albanije z Jugoslavijo in Grčijo. Predvsem pa poudarjajo važnost realizacije načrta železnice Drač-Ohrid, ki bi jo nato še podaljšali do Skoplja.

ski in trgovski krogi so mnenja, da je vprašanje povezanosti Balkana in Italije mogoče rešiti samo z zgraditvijo železniškega omrežja Albanije z Jugoslavijo in Grčijo. Predvsem pa poudarjajo važnost realizacije načrta železnice Drač-Ohrid, ki bi jo nato še podaljšali do Skoplja.

RUBY M. AYRES:

DRUGI MEDENI TEDEN
ROMAN

33

Sangster je bil pomirjen, ko je sedel k zajtrku. Jimmyjev glas je bil vendar tako jasn, tak kot običajno. Sicer pa do njih ni več dolgo, in takrat izve vse.

Vse dopoldne je hitel z delom. Časopisov še pogledal ni. Polni so poročil o nesreči in tragični smrti Cynthije Farrowe. Zaskrbelo ga je, da bi v tej zvezi ne bil imenovan tudi Jimmy. Vedno je še upal, da o vsem Kristina ničesar ne ve, zlasti ne o Jimmyjevem obisku pri mrtvi Cynthiji. Toda popolnoma pravilno je sodil, da bi bilo s tem konec sreče v zakoncu Jimmyja in Kristine. Vedel je, da ljubosumnost razjeda Kristini srce. Prenehal je pisati.

Zdaj, ko se je Cynthija umaknila s poti, ne bo več nobenega zadržka, da bi Kristina in Jimmy ne bila popolnoma srečna. Iz vsega srca jima je to želel. Kaj bi dal, ko bi še enkrat videl Kristino tako židano nasmejana kot oni večer, ko so bili v gledališču.

Težko je vzdihnil in se zagledal v popisane papirje.

Kristina... Kristina... Kristina. Samo njeno ime. Udarjalo mu je v oči z bele pole papirja. Sangster je zardel. Raztrgal je papir in ga zagnal v ogenj. Kaj ven-

dar sanja? Kje so njegove misli!

Z Jimmyjem se je bil domenil, da se snideta v oni mali restavraciji, kjer je bil včeraj s Kristino. Dobro četrte ure pred eno je že bil tam.

Ko je prišel Jimmy, ga je Sangster sprejel s skrbnim pogledom. Jimmy je bil silno bled in nekam trdo se je smehljaj.

— Pozdravljen! — je dejal nekam izgubljeno in sedel na drugi konec mize. — Ne bom kosil, nikar se ne trudi!

Videti je bilo, da se izogiba Sangsterjevemu pogledu.

— Kaj je s tvojo ženo? — ga je vznemirjeno vprašal Sangster.

Jimmy se je boleče nasmešnil.

— Zapustila me je; sporočila mi je, da z menoj ne bo več živela.

— Zapustila te je?

— Da... nikar me, prijatelj, ne glej tako prezirljivo. Sam sem jo pospremil v Euston. Na prvi pogled je vse kot prijateljski dogovor. Odšla je v Upton House. Povabila je s seboj neko svojo prijateljico, neko gospodično Leightonovo...

— Jimmy je umolknil.

Rad bi nadaljeval, a je okleval:

— Gotovo si že slišal, da je...

— Da.

— No, glej, poslali so po mene. Toda bilo je prepozno. Ko sem prišel, je bila že mrtva. Kristina je izvedela, pa sam ne vem, kako. Prisegam ti, da sem ji nameraval vse povedati. Toda ona ne verjame nobeni moji besedi, pa naj ji rečem kar koli. Neprijeten večer sva sinoči doživela. Zdi se mi, da sem jaz kriv. Ampak bil sem razburjen...

— Seveda! Razumem te!

— Še danes zjutraj sem poskusil vse popraviti. Prosil sem Kristino, naj mi tega ne šteje v zlo. Svetoval sem ji, naj pozabi, da potlej pričneva znova... Jimmy se je trpko nasmešnil. — Vse zaman. Zdi se mi, da me še videti ne mara...

Jimmy je težko vzdihnil, ko je pomislil, kako sovražno ga je sinoči merila Kristina s svojimi sicer tako lepimi in ljubeznivimi očmi.

— Znabiti je tako najbolje... najbolje, prijatelj. Nikar ne misli, da Kristino obsojam. Nikakor. Če bi bila nekoliko starejša, če bi kaj več vedela o življenju, bi bila morda bolj uvidevna. Toda bodi kakor koli, dejstvo je in ostane, da je odšla. — Jimmy se je zaupno zagledal v Sangsterjev obraz.

— Kristina ti bo odpustila. Zdaj sicer trpi, toda kasneje.

Jimmy je žalostno odkimal.

— Prisilila me je k izjavi, da je najmanj šest mesecev ne smem niti obiskati, niti videti. Druga izhoda nisem imel. Kristina si misli o meni najslabše. Misli

pač, da sem ljubil Cynthijo do njene smrti... Toda ti veš, da je nisem... Jimmyja je tesno stisnilo v grlu. — Mrtva je, ne govoriva več o tem, — je še dostavil.

Sangster se je jedva dotaknil obeda. Kadil je cigareto za cigareto.

— Šest mesecev je dolga doba, — je tednjič dejal.

— Da. Z drugimi besedami rečeno: Kristina mi je na ta način vljudno povedala, da me nikoli v življenju noče več videti.

— Prijatelj, zdi se mi, da se motiš. Kristina te še vedno ljubi.

Jimmy je samo skomignil z rameni.

— Tudi jaz sem se tako tolažil. Ali zdaj vem, da sem se varal. Ko sva se v Euston ločila, mi še v roko ni hotela seči. — Oba sta ta hip mislila na Kristino, kako je prvič prišla v London. Kako srečna in nasmejana je bila takrat.

Jimmy se je v spominu vrnil še dalje, v one dni, ko je bila Kristina v Upton House njegova prva ljubezen.

— Kako se ti v trenutku razbije življenje, kajne? — je Jimmy žalostno pripomnil.

— Prepričan sem, da bo še vse dobro končalo, — mu je odvrnil Sangster.

Jimmy ga je hvaležno pogledal.

— Ti večni optimisti! — Jimmy si je prižgal cigareto. — Mislim, da bi jo moral včasih obiskati — rada te ima — pa mi boš vedel povedati, kako je z njo.

— Ali se ti ne zdi, da bi kaj takega Kristina smatrala kot vsiljevanje?

(Daje.)

Novice

70.000 slovenskih otrok nima zadostne hrane

V Sloveniji je okrog 70.000 šoloobiskujočih otrok, ki nimajo zadostne hrane. Med njimi je nekaj desetstisočev, ki dobesedno gladujejo. Dolžnost vseh nas Slovencev je, da tem otrokom pomagamo. Unija za zaščito otrok prejema skoro vsak dan številne obupne prošnje od svojih krajevnih odborov, šolskih upraviteljev, občin, društev, javnih mladinsko-zasebnih delavcev itd., naj bi se nakazala njihovemu kraju ali šoli podpora, bodisi v denarju ali živilih. Sredstva Unije so

premalenkostna, da bi bilo mogoče zadostiti vsaj najnujnejšim prošnjam. Javnih kreditov v te svrhe doslej ni.

Tako nam ostaja na pragu letošnje negotove zime edina pot prositi vse one, ki bi lahko kaj dali, da prispevajo. Zato tem potem apeliramo na celokupno slovensko javnost, ustanove, društva, zasebnike itd., da pomagajo tešiti glad otrokom svojega naroda. Pošljite svoje prispevke ali v denarju, ali v živilih. Karkoli je uporabljivo, vse se bo hvaležno sprejelo. Denar naka-

zuje na pošto ček, račun št. 13.882 s pripombo: »za šolske kuhinje«. Količino in vrsto hrane, ki ste jo pripravljali nakloniti stradajočim otrokom, nam sporočite, da Vam takoj dostavimo obvestilo, kam jo boste poslali. Vse, karkoli boste poslali, se bo porabilo izključno za prehrano stradajočih otrok.

Imena darovalcev bomo objavili v dnevnem časopisu. — **Jugoslovanska Unija za zaščito otrok**, sekcija za dravsko banovino, Ljubljana — Aleksandrova 4.

Pokvarjena žel. proga pri Trbovljah

Sinoči in davi so prispeli vsi vlaki v Ljubljano, Maribor in Zagreb z velikimi zamudami, nekateri vlaki so imeli kar dve uri zamude. Prvotno so ljudje mislili, da se je pripetila železniška nesreča, vendar se je kasneje zadeva pojasnila. Med postajama Hrasnik in Trbovlje je včeraj okoli 17. ure popustil podporni zid pod železniško progo, ki se je močno znižala, ker je na omenjenem mestu del proge zdrsel proti Savi. Zaradi tega so morali promet ustaviti. Vršil se je le s prestopanjem potnikov, kar je imelo za posledico velike zamude. Na pokvarjeni del proge so takoj poslali večjo skupino

delavcev, ki so bili vso noč na delu. Progo so toliko popravili in očistili, da je odpeljal davi prvi ljubljanski vlak proti Mariboru že direktno in ni bilo treba več prestopati. V zvezi s pokvarjeno progo so tudi razne nevarnosti. Davi niso prispeli niti ljubljanski niti zagrebški časopisi, pa tudi ostalih poštinih pošiljk ni bilo. Ljudje, ki so pričakovali svoje sorodnike, znanke in poslovne prijatelje, so zaskrbljeni čakali na postajah in povpraševali železniško osebje, kaj je vzrok tako velikim zamudam vseh vlakov. Ker ni bil takoj znan vzrok nesreče, je bila zaskrbljenost še večja.

Nam se ni bati večje potresne katastrofe

MANJŠI KRAJEVNI POTRESI NISO IZKLJUČENI

Vodja seizmološkega zavoda na Tašmajdanu pri Beogradu stari profesor Jelenko Mihajlovič sodi o nedavni potresni katastrofi, ki je tako hudo prizadela Romunijo, to-le:

Sedanji epicentralni blok se dotika prejšnjega bloka ob potresu 22. oktobra. Velika sila njegovih sunkov se je mogla mehanično prenesti na petrolejske vrelce in tam povzročiti motnje. Stresla se je vsa nižina vlaškega in bolgarskega Podonavja, kar da sklepati, da so v tem ob-

močju zemeljski bloki zelo majavi. Potresni val je zajel velik del Balkanskega polotoka, predvsem vzhodni del. Veda o potresih dopušča možnost, da se bodo potresi ponavljali v tistih delih, kjer zemeljske plasti še niso ustaljene, to je v južni Bolgariji. Ker pa so naši zemeljski bloki že precej ustaljeni, se nam ni bati večjih zemeljskih premikov, ki bi pomenili katastrofo. Manjši krajevni potresi pa niso izključeni.

Celje

REGULACIJA VOGLAJNE IN HUDINJE

Regulacija Voglajne in Hudinje v Čretnu pri Celju je bila nujno potrebna. Okoliško prebivalstvo je stalno prošlo za urejevalna dela, dokler končno ni spravi vprašanja za mrtve točke zasebna iniciativa. V zvezi z gradnjo modernega sportnega stadiona v Čretnu pri Celju bo veleindustrijec g. inž. Maks Westen dal na svoje stroške regulirati obe rečici, pri čemer bodo zaposleni nezaposleni družinski očetje.

SIRKOV VEČER

Na poziv odbora »Celjski kulturni teden« se je zbrala v soboto zvečer številna družba v velikih restavracijskih prostorih hotela »Union«, da čestita umetniku prof. Albertu Sirku k njegovemu odlikovanju. Goste je pozdravil predsednik CKT-a prof. dr. Strmšek. Kakor se veseli umetniški klub »Lada« Sirkovega odlikovanja, ker je Sirk član tega kluba, ravnotako se odlikovanja Sirkovega veseli tudi CKT v prepričanju, da pomeni to odlikovanje za umetnika Sirkovo le stopnjo, ki ga bo vzpodbujala še k večjemu umetniškemu ustvarjanju. Ko je prečital predsednik dole brzojavne in pismene čestitke, mu je tudi v imenu CKT-a oficijelno čestital. Nato je v daljšem poročilu obrazložil prof. dr. Šijahec zgodovino umetniškega kluba »Lada« ter umetniške pot prof. Sirkove preko laških slikarskih akademij in vojne mornarice do njegovega učiteljskega poklica. Prof. Sirk se je za prirediteljev in čestitke vidno ginjen kratko zahvalil. Dr. Mikuletič je nato vzbujal spomine na letovanja ob morju, kjer si nabira prof. Sirk vsako leto novih motivov, pevci »Olike« in Celjskega pevskega društva so veselo prepevali, g. Rakunec je igral harmoniko, g. Velušček pa je nastopil kot deklamator, skratka, neprisljen družabni večer je trajal do pozne ure.

c Ban dr. Marko Natlačen bote enajstemu otroku. V nedeljo so v Novi cerkvi pri Celju krstili enajstega otroka posestnika Boznika. Dečka so krstili na ime Jožef. Botroval je ban dr. Marko Natlačen po svojem zastopniku okrajnem načelniku dr. Zobeu iz Celja.

c Mestno gledališče. 20. novembra bodo gostovali Mariborčani. Uprizorili bodo Senčičevo tragikomedijo »Nenavadno clovek«.

c »Planina cvete« je naziv predavanja, ki bo v četrtek, 14. t. m. v risalnici meščanske šole v Celju pod okriljem savinjske podružnice SPD. Predaval bo znani foto-amater g. Karlo Kocjančič. Predočil bo 120 barvnih skiptičnih slik.

c Gradbeno gibanje. Celjski mestni svet je odobril parcelacijski načrt za zemljišče tvrdke Westen, ki bo zgradila na Golovcu enonadstropno vilo, na Dobrovi pa tri stanovanjske hišice. Ista tvrdka ima v načrtu še več drugih gradenj.

c Zaplenili so 6 kg saharina na Vranskem 29 letnemu Jožetu Tratniku iz Smilavca pri Gornjem gradu.

c Trgovsko bolnišnico in podporno društvo sporoča, da ordinira za člane TBPD dr. Drago Mušič, Cankarjeva cesta 7, vsak dan od 10.30 do 11.30 in od 13. do 14.

c Brezposelnost je narasla. Pri Borzi dela v Celju je bilo 10. t. m. v evidenci 415 brezposelnih, med temi 228 moških in 187 žensk, nasproti 306 brezposelnim 30. oktobra. — Delo je na razpolago: 4 drvarjem, 2 hlapecema, 2 deklama, 1 natakarici, 6 kuharicam in 3 služkinjam.

c Nesreča v rudniku. Tri prste na roki je zmečkal v velenjskem rudniku 15 letnemu ključavničarskemu vajencu Ivanu Ribiču iz Pesjega pri Velenju. — 18 letni Bogomir Zagradišnik iz Brega pri Celju je padel in se težko poškodoval na tlaku.

POBALIN Z NOŽEM NAPADEL SVOJEGA UČITELJA

V soboto je šolska mladina pod nadzorstvom učiteljev sadila gozdne sadike pri posestniku Francu Mlinariču v Očeslavcih. Poleg ostalih učiteljev je bil navzoč tudi v vsej okolici splošno znan in priljubljen učitelj Franc Stropnik od Kapele. K njemu v šolo je še nedavno zahajal znan nepridiprav 16 letni G., ki ga je učitelj Stropnik nekoč kaznoval. To se je šolarju silno zamerilo; zločinski fant je sklenil, da se za to svojemu učitelju maščuje. Preteklo je poldrugo leto in mladi nepridiprav je vedno iskal ugodne prilike, da bi se maščeval nad svojim učiteljem. G. se je kot gonjač živine potikal v soboto v okolici Kapele in Očeslavce, kjer je izvedel, da je učitelj Stropnik pri posestniku Mlinariču. Počakal ga je v zasedi ter ga zvečer napadel od zadaj z odprtim nožem in mu prizadel več globokih ran. Prerezal mu je kite in mišičevje na več mestih, tako da obstaja nevarnost, da ranjeni učitelj Stropnik sploh popolnoma ohromi. Učitelja Stropnika so takoj prepeljali v bolnišnico v Mursko Soboto, zlikovec pa je pobegnil. Prebivalstvo ostro obsoja zločin mladega pokvarjenca. Grajaio tudi starše, ki se vse premaio brigajo za vzgojo svojih otrok.

Ljubljana

NOV SOKOLSKI DOM V TRNOVEM

Sokolsko društvo Sokol Ljubljana II. Trnovo, je v soboto zvečer praznovalo praznik, ki dela čast požrtvovalnim trnovskim Sokolom.

Na svečano otvoritev so prišli najvišji predstavniki naših oblasti, sokolskih društev, zastopniki narodnih in kulturnih društev in ostalo sokolstvu naklonjeno občinstvo, ki je do zadnjega kotička napolnilo prostorno telovadnico. Svečanost je pričel starosta Sokola II, ki je uvodoma pozdravil zastopnika kraljevskega dvora g. polkovnika Gladoviča, zastopnika bana g. Slanino, zastopnika divizionarja g. majorja Deretiča, zastopnika predsednika mestne občine ljubljanske g. podpredsednika dr. Ravniharja, zastopnika SSKJ g. Svajgarja. Po pozdravu kralju Petru II je brat starosta zaključil svoj govor z besedami: »Mladina, pokazali smo ti pot in ti izročamo ta dom.«

Po poročilu gradbenega odseka, je sledilo svečano odkritje spominske plakete Vit. kralju Aleksandru I. Zedinitelju, ki jo je napravil in podaril društvu br. prof. Sever. Godba je zaigrala državno himno, nakar so se začeli pozdravi gostov. Med drugimi je v imenu vojnih dobrovoljcev g. prof. Jeraš izročil društvu odlikovanje, knjigo: Kladivarji Jugoslavije. Sledil je koncertni del, po koncu programa pa se je začel slavnostni ples.

o Diplomiral je na beograjski pravni fakulteti g. Konrad Kolarič iz Šobetine pri Ptuj.

o V Prlekiji so v vsakem večjem kraju pobirali za CMD. V Ljutomeru in Križevcih so to akcijo vodile podružnice CMD, drugod pa druga narodna društva in šolska vodstva. V Križevcih je imela tudi šolska mladina med seboj svojo lastno akcijo.

o Med letošnjimi knjigami Vodnikove družbe bo tudi z Aleksandrovo nagrado nagajena ilustrirana povest slikarja in pisatelja Eda Deržaja »Pod Spiki«. Je to zgodba iz kraljestva slovenskih gora. Odpira nam pogled v svojki svet ene naših velikih gorskih dolin. Klen rod Gorjancev v pretrsljivi resničnosti pred našimi duhovnimi očmi, bori se z elementi, z zemljo, z svojimi strastmi in s tujei, ki so stotletja gospodarili na naših tleh. Rok za prijavo med člane Vodnikove družbe poteka! Člane sprejemajo krajevni poverjeniki ali pisarna Vodnikove družbe, Ljubljana, Knafljeva 5. Ljubljanci pa tudi lahko v knjigarni Tiskovne zadruge, Sečenburgova ul. 3.

o V slovenjgraško bolnišnico so pripeljali 26 letno posestnikovo ženo Kristino Gracejevo od St. Vida pri Vuhredu, ki ji je slamozeznica ranila roko. — V železnici na Muti se je ponesrečil 20 letni tov. delavec Adam Kozman, v tovarni kos in srpov v Slovenjgradcu pa 37 letni delavec Franc Pogorelnik iz Gmajne.

Sedem let ječe, ker je novorojenčka zadavila in zakopala

22 letna Agneza Golenkova iz Štrigove pri Ljutomeru je služila pri posestniku Ivanu Kumru v St. Juriju ob Taboru. Julija je porodila v celjski bolnišnici nezakonskega sina. Ko se je po devetih dneh vračala iz bolnišnice z otrokom domov, ga je v St. Petru v Sav. dolini v bližini potoka Bolske zadavila in zakopala. Ko

Novi naročniki

naj takoj po prejemu prve številke, ki ji prilagamo položnico s pogoji za naročbo, nakažejo ustrezno naročnino! Vsako nakazilo za nas po položnici nam dostavlja Poštna hranilnica v Ljubljani, kar traja po več dni, zlasti ako je vmes kak praznik. Ako prve naročnine ne prejmemo čez nekoliko dni po odpošiljavi prve številke, pošiljanje lista ustavimo. Pismene pritožbe radi tega niso potrebne, marveč samo pravočasno nakazilo. — Najcenejša naročba pa je z istočasnim nakazilom prve naročnine po položnici goli, ki jo dobiš pri vsakem poštnem uradu in jo izpolniš s številko našega čekovnega računa in naslovom: 11—409, »Večernik« — uprava Maribor, Na srednjem delu zgoraj pripiši »Nov« ali »Naročam list«, zadaj pa morebitne posebne želje radi načina pošiljanja lista, kar nič ne stane.

Uprava »VEČERNIK«,

Maribor, Kopališka ulica št. 6.

o Dva neznanca so videli ponoči nekateri ljudje iz okolice Sv. Trojice v Sl. goricah. Eden je bil oblečen v kaznišniško obleko, drugi pa navadno. Oba sta imela narbrtnike in električno luč.

o Dobrodelna prireditelj v korist revni deč, ki jo je priredil gornjeradgonski učiteljski zbor, je vsestransko uspeša. Prireditelj, znan virtuoz na harmoniki, g. Vili Lokošek je s svojim pripravljenim koncertom naravnost zadivil številno publiko, ki je napolnila posojilnično dvorano do zadnjega kotička.

o Velik Leopoldov sejem, ki je znan daleč naokrog kot eden najboljših letnih sejmov ter obenem tudi merilo dosežene vinske letine, bo v Gornji Radgoni v petek, 15. t. m.

o V Apačah je bil te dni v gostilni Ivane Kern občni zbor krajevnega organizacije nemškega Kulturbunda. Za predsednika je bil izvoljen tamkajšnji zdravnik dr. Rudolf Hötzl.

n. Poletni lov sardel je letos na našem Primorju že končan. Letos so ribiči ujeli okoli 50.000 kg sardel, kar je sprico lova prejšnjih let zelo malo. Slabemu lovu so krive neugodne vremenske prilike.

n. Italijanski potniški parnik »Stamira« je pristal v splitski luki. Ker italijanski parniki že od junija niso pristajali v naših lukah, je izzval prihod »Stamire« veliko zanimanje občinstva.

n. Ribič vlovil — mino. Blizu Splita je mlad ribič v morju zagledal nek predmet, na katerega je postal pozoren. Stopil je v čoln ter predmet ujel. Takrat je videl, da ima v rokah pravo morsko mino, ki pa ni bila več revarna, ker je bilo vseh pet udarnih igel polomljenih.

ROPARSKI NAPAD PRI SV. TROJICI V SLOV. GOR.

Neznana roparja sta vlomila skozi streho pri posestniku Čučkovi v Obgradu pri Sv. Trojici v Sl. g. Po izjavi prizadete sta bila dva maskirana moža. Prisilila sta staro ženo, da jima je izročila hranilno knjižico. Zvezala sta jo, ker ju je pri poslu motila z vpitjem, ter jo pretepla do nezvesti. Nato sta pobasala plen in ukradeno možko kolo ter neznano kam izginila.

Ustanovitev lekarnic na Kobanskem

Ob priliki taborenja ljubljanskih in mariborskih akademikov na Kobanskem so pri proučevanju razmer naleteli na posebno pereče vprašanje prve pomoči pri raznih nezgodah. Imeli so s seboj majhno lekarnico, ki je z medicincem pridno obravovala. To dejstvo je rodilo zamisel, da se uvedejo stalne lekarnice, ki bi ljudstvu nudile vsaj najnujnejše. Zato so prireditelji Kobanskega tedna z mariborskimi akademiki sklenili ustanoviti stalne lekarnice, in sicer na Ojstrici in pri Sv. Treh kraljih, kjer so imeli svoja taborenja. Ker pa sami še ne razpolagajo z zadostnimi sredstvi, so zaprosili okrajni odbor Rdečega križa v Mariboru za poklonitev bol-

niških omaric z nekaj zdravili, nekaj bi na bavihi sami. Okrajni odbor je prošnjo velikodušno odobril ter omarice po načrtu akad. slikarja L. Šušmelja in g. lekarnarja Minarjika že izdelujejo. Omarice bodo vsebovale vse najpotrebnejše za prvo pomoč. Nameščene bodo po odnotnih šolah in bo z njimi upravljalo učiteljstvo.

Slične »lekarnice« namerava ustanoviti akad. društvo »Jugoslavija« iz Ljubljane pri Sv. Jerneju nad Muto in mogoče še na Pernicah. V načrtu je, da se bodo ustanovile v vseh krajih na Kobanskem. Bo to naad vse koristna pridobitev za obmejno prebivalstvo.

Zanimivosti

„Žene, varujte se mož brez volje!“

„Jaz nisem ločena, ampak zapuščena žena, ker je bil moj mož brez volje...“

Francoska ilustrirana literarna in politično-družabna revija »Marianne« je pred nedavnimi objavila izredno zanimiv članek neke svoje čitateljke, ki je v njem orisala tragičen razvoj in konec svojega zakona. Iz članka neznane avtorice posnemamo naslednje odstavke:

»Jaz nisem ločena. Jaz sem zapuščena in zavržena žena. Moj mož sicer ni bil prepirljivec, niti pijanec, ni bil surov in siten, niti delamržen. Bil je še vse kaj hujšega, ono, kar žene najbolj sovražijo pri moških: slabšč, človek brez volje.

In čim je mož brez lastne trdne volje, je nesreča v zakonu neizogibna. V takem primeru ne more biti govora o harmoniji v zakonu.

Te vrstice si morajo prebrati vsa ona dekleta, ki se kanijo kdaj poročiti. Mož brez volje je velika nevarnost za ženo. Zato je nujno potrebno še pred vstopom v zakon natančno proučiti, ali ima mož, s katerim se hočemo povezati za vse življenje, dovolj volje. One žene, ki v življenju niso imele prilike, da bi se srečale s takim tipom moškega, si niti predstavljati ne morejo vseh nevšečnosti in nesreč, ki nastanejo v zakonih, kjer mož nima volje. Da, to so velike tragedije.

Človek brez volje se izogiba odgovornosti v vseh življenjskih prilikah. Tak mož vam z lahkoto vse obljubi, zato ker že vnaprej dobro ve, da nikoli ne bo izpolnil svoje obljube, kaj šele, da bi izpolnil prošnje svoje žene. Ob strani takega moža žena nikoli ne more biti prepričana, da je kakršna koli važna zadeva dokončno urejena, četudi bi se ji zdelo, da je bil mož, ki ji je obetal izpolnitev, popolnoma iskren.

Tak možki je kot skrivnostna sila, ki je nikoli ne morete prijeti. Ko že verjamete, da ste ga prijeli, pa se vam je izmuznil. S svojimi deli

pripelje ženo v obup, do kraja ji izpije in izčrpa živce, dočim ostane sam svez, zadovoljen in miren.

Radi takega vedenja svojega moža sem bila nešteto krat ponižana in razočarana. A sem vendarle trpela: moja življenjska sreča je bila na tehnični. Potlej pa je prišlo do razkola, toda ne po moji krivdi. Neko pismo neznane žene, ki mi je prišlo slučajno v roke, mi je razkrilo vso grenko resnico. Spoznala sem in v solzah ugotovila,

da me mož ne ljubi več, ter sem postala le še nezno breme. Nato je odšel mož brez slovesa od doma.

V letih svojega zakona sem imela dovolj prilike, da sem natančno spoznala, kaj pomeni človek brez volje. Človek brez volje je odvrten i v ljubezni i v prijateljstvu. Tak človek ni zmožen, da zavaruje in brani svojo ženo, niti svoje prijatelje. Tak človek se nikoli za nič ne odloči, ampak je vedno nevtralen. Priznati moram, da je mož brez volje lahko na zunaj blag in kavalirski. Toda prav v tem tiči nevarnost: to je ona bistra in tiha voda, ki neprestano vara. Mož brez volje more privedi ženo do pravega obupa, da, tudi nahladnokrvnejšo ženo. Zakaj sleherna med nami je sanjala pred poroko,

da bo dobila odločnega, pravega moža, v pravem pomenu te besede. In katera žena bi, ko je že do dna prevarana, ne zasovražila svojega moža, četudi ga je še tako ljubila?

Že prvo leto po poroki sem se na tihem zbala za svojo zakonsko srečo. Kako naj vendar ostanem ravnodušna sprič takega moža? Nikoli se nisem pehala, da bi mu vsilila svojo voljo ter ga potisnila »pod copato«, kot se pravi. Jaz sem samo iskreno iz srca želela, da bi mu bila odkritosrčen in zvest prijatelj, drug, tak, kakršna je bila moja mati mojemu očetu.

Toda vse sanje, vsa vdanost in zaupanje, vsi poskusi, da mu vsaj nekoliko utrdim voljo, so ostali zaman. Prav kmalu sem

spoznala slabe plati njegovega značaja. Ob njegovi malomarni ravnodušnosti so bili vsi moji iskreni poskusi že vnaprej obsojeni na smrt. Njegova ravnodušnost ga je naredila slepega in gluhega!

Moja življenjska tragedija je bila neizogib-

na. Borila sem se do skrajnih meja, z mnogo volje in energije. Slednjič pa sem v obupu morala spoznati, da je moja volja prešibka, da bi premagala njegovo ravnodušnost, njegovo pomanjkanje volje. Zdaj pa se je vrhu vsega zgodil čudež: V tej bitki je triumfirala mož brez volje nad ženo, ki je imela odločno voljo! Znašli mi bo katera čitateljica očitala, da nisem znala pravilno postopati s svojim možem. Ne da bi sebe laskala, moram reči, da sem v celoti postopala kot popolna žena. Razumevala in izpolnjevala sem svoje zakonske dolžnosti ter sem prinašala dan za dnem v najin zakon vso svojo dušo in svoje

srece. Kasneje sem se jela braniti proti njegovi ravnodušnosti in strahopetstvu zaradi sramu pred svetom in ljudmi, radi ugleda, in če hočete, radi tega, da bi nekega dne ne ostala sama v življenju.

Toda ves trud je bil zaman. Ta moja žalostna in odkritosrčna izpoved pa bodi drugim ženam za primer in v pouk. Iz izkušnje lahko trdim, četudi zveni še tako neverjetno, da je boljši vsak mož od onega, ki je brez volje! Zakaj ob strani moža, ki je brez lastne volje, lahko doleti ženo vsakršno presenečenje!

Skupina motornih patrolnih čolnov

Ob morski obali in na Temzi imajo Angleži cele skupine motornih patrolnih čolnov, ki neprestano krožijo ob obali ter nadzorujejo vsak najmanjši pojav. Čolni so zelo okretni ter razvijajo veliko brzino. Posadko tvorijo največ do pet mož, med njimi posebno izurjen opazovalec.

Gospa Lupescu in kralj Karol poročena

BIVŠI MINISTER DVORA URDARE ANU ARETIRAN V SEVILJI

Pred kratkimi smo med zanimivostmi poročali o razkošnem stanovanju gospe Lupescu v Bukarešti, ki ga je zapustila, ko je pobegnila z bivšim kraljem Karolom čez Švico v Španijo. Sedanja vlada »Železne garde« v Romuniji je obtožila gospo Lupescu ter bivšega dvornega ministra polkovnika Ernesta Urdareana, da sta poleg drugih oseb kriva preganjanja »Železne garde«. Istočasno je romunska vlada vložila v Španiji zahtevo, naj oba aretirajo ter vrnejo v Romunijo, kjer bi prišla pred sodišče. Med tem pa se je zgodil v vsej zadevi čudovit obrat. Kralj Karol je izjavil, da je gospa Lupescu njegova zakonita žena ter je radi tega ne more doleteti zaporni nalog. Po njegovi izjavi se je že pred leti praviloma poro-

čil z gospo Lupescu že v Londonu.

Iz Madrida sedaj poročajo, da sta kralj Karol in gospa Lupescu že zapustila Madrid ter odpotovala na Portugalsko, kjer si je gospa Lupescu kupila v bližini Lisabone lepo vilo, v kateri se bosta zakonca naselila, dokler jima ne bo mogoče čez lužo v Ameriko, kamor sta namenavala že od vsega začetka.

Pač pa je bil v Sevilji aretiran bivši minister dvora polkovnik Ernest Urdareanu, ki ga bodo prepeljali najprej v Madrid, kjer bodo odločili o njegovi nadaljnji usodi.

Obsodba zgornjega dela telesa

Pred sodiščem v Chicagu je bila pred nedavnimi izrečena razsodba, ki menda nima primere. V neko stanovanje se je splazil tat skozi odprtino samo do polovice telesa, in sicer z glavo, rokami in zgornjim delom. Spodnji del telesa je ostal zunaj. V tej poziciji je tat pokradel vse, kar je dosegel z rokami. Pri razpravi je zagovornik dokazoval, da je bila v tem slučaju izvršena samo polovična tatvina. Če bi hotelo sodišče kvalificirati dejanje kot popolno tatvino, potem bi moral tat zlezti v stanovanje s celim telesom. Porotniki so bili postavljeni pred

Zaklad v samostanu

V znamenitem frančiškanskem samostanu v Assisiu, kjer že delj časa izvršujejo restavratorska dela, so našli zaklad pri popravilu nekega zida, na železno škrinjo. V njej so odkrili razne zlate in srebrne predmete in drage kamne. Zaklad, ki verjetno izhaja iz dobe napoleonovih vojn, je izredno dragocen. Najd bo si razlagajo na ta način, da so ondi skrili zaklad menihi, da bi tako »e prišli v roke Francozom.

Sadjarske in vrtnarske legitimacije

V Češko-moravskem protektoratu je bilo s posebno uredbo določeno, da morajo imeti vsi sadjarji in vrtnarji posebne legitimacije, ki jih izdajajo po predhodnem zaslusanju samo okrajna glavarstva. Sadjar ali vrtnar (zeleninar), ki nima legitimacije, ne sme prodajati na trgu niti na veliko niti na drobno svojih pridelkov.

ZMOTA, KI JO MORAJO PLAČEVATI FILATELISTI

Ob otvoritvi neke letalske proge v Ameriki 1928 je pošta izdala za serijo znamk poseben žig, ki je predstavljal malo letalo v poletu. Po pomoti je bilo letalo na žigu postavljeno narobe. In še predno so napako ugotovili, je izšlo točno 100 znamk z narobe postavljenim žigom. Za svetovne filateliste so seveda znamenke, žigosane s tem žigom, pravcati debeli »kapelj«, ki ga ne vlovite vsak dan. V Kaliforniji je bila pred nedavnimi prodana samo ena teh znamk za ceno 100.000 dolarjev. »Usoda« ostalih 99 znamk pa trenutno še ni znana.

VELIKA ZVEZDARNA V ALBANIJI

Visoko v albanskih planinah nameravajo zgraditi veliko zvezdarno. Po napovedih bo to ena izmed največjih na svetu. Zvezdarna bo mednarodno zbirališče astronomov. V njej bo tudi velika knjižnica, poleg nje pa primeren hotel za najmanj 60 oseb.

POTRES V FILMSKEM RAJU

Pred dnevi je kalifornijsko obrežje doletel precej močan potres, ki so ga občutili tudi filmska mesta Los Angeles, Hollywood in San Diego. Potres je nastal okoli polnoči. Prebivalci so prestrašeni zbežali na prosto, kjer so ostali do jutra. Poškodovanih je bilo več filmskih ateljejev.

Gasilski poveljnik: — Tako lepa noč je, pa smo prišli kar peš!

Nemški lahki protitankovski top

Nemška armada je med drugim oborožena tudi z večjimi tipi protitankovskih topov. Na sliki vidimo lažji protitankovski top, ki ga vojaštvo naravnava na položaj.

Justifikacije vohunov v Nemčiji

6. t. m. sta bila v Nemčiji usmrčena Herman in Hugo Steigleiter, stara 23 in 20 let. Ljudsko sodišče jih je obsodilo na smrt zaradi izdaje domovine in priprave veleizdajniškega akta 19. marca 1940. — Kot vohuna neke tuje sile sta vršila poizvedbe na nemških utrjenih objektih in drugih važnih obrambnih zgradbah. Istega dne so bili usmrčeni še 39 letni Valentin Czech, 44 letni Wilhelm Paton in 52 letni Franz Ratzki, ki jih je prav tako ljudsko sodišče obsodilo na smrt in trajno izgubo častnih prav, ker so bili v službi neke tuje sile ter so v letih 1938 in 1939 najemali agente, ki so vohunili v prid neke tuje države.

Maribor

Naše žene kot kulturne delavke

Delo žen intelektual se skuša vedno potisniti v ozadje, ne prizna se mu prave vrednosti, tako da se žene često sprašujemo, kaj je temu vzrok?

Poglejmo in se poglabimo samo bežno v delo naših obmejnih pionirk, ki se žrtvujejo fizično in duševno, da privedejo naš narod čimprej do vrhunca, da ga vzdržijo pri polnem močnem življenju, da ne propade.

Imamo že lep kader žen-zdravnic, ki vršijo važne naloge. Saj one v svojih službah često pridejo direktno v stik z ženskami, katere imajo delikatne zadeve, ki so bistvene moralnemu in higienskemu postopku. Kajti žena-zdravnica je ravno vsled svoje izrazitejšje čustvenosti bolj sposobna poglobiti se v tujo duševnost, kar je v gotovih slučajih poglavitne važnosti. Zenska se bo vedno bolj zaupala ženski. Da so sposobne, priča dejstvo, da bo v kratkem položila izpit iz kirurške

stroke žena-zdravnica kot prva v Sloveniji.

Naše profesorice in učiteljice so velike pionirke narodovega življenja. One so prve pravilno pojmovalle pomen in naloge vzgojiteljice med narodom v širokem obsegu. Društveni tečaji in predavanja, osobito v vseh panogah gospodarstva in higijene, vodijo te požrtvovalne žene. V Mariboru imamo že skozi več let materske tečaje, katere spretno in z večjo roko vodi žena-vzgojiteljica. Med profesoricami zasledimo naše obmejne pisateljice, pesnice in kulturne delavke tudi na združnem polju. Žal pa, da se njihovi stvarni in utemeljeni članki odklanjajo, in to celo v »Zadrukarju«, kjer bi morale biti naše žene vendar bolj upoštevane.

Naše dramske umetnice se rade odzovejo vabilom za dobrodelne namene in se požrtvovalno udeležujejo humanitarnih akcij, toda često jim neupravičene kritike

ubijejo vsako ambicijo do dela — neupoštevajoč njih težko življenjsko borbo.

Važne kulturne pionirke so tudi naše zaščitne sestre pri bolniških blagajnah, v zdravstvenih domovih in bolnišnicah.

Naštela bi jih še lahko nešteto in nešteto, toda naše največje žene so matere, od kmetke do delavske in meščanske, saj so one nositeljice kali novega življenja. Za njih naj veljajo besede Miroslava Tyrša, genialnega učenjaka in misleca češkega naroda, ki pravi: Niti izobraženost niti bogastvo niti politična moč niso same na sebi vzdržale naroda pri življenju; to vse so narodi že imeli, pa so zopet izgubili, ker so bili nezdravi in npravno izprijeni. Le zdravje in npravnost je poročstvo življenja. Telesno in npravno oplemenitenje naj dvigne narod do tiste moči in kreposti, ki ne dopušča, da bi izumrl.

Josipina Cerinšek

Lepa socialna akcija mariborske tovarne

Zaradi pomanjkanja surovin so morala mariborska tekstilna podjetja omejiti svoj obrat, kar je jako prizadelo delavstvo, ki je prišlo v težak položaj. Na eni strani je zaradi skrajnega delovnega časa manj zaslužilo, na drugi pa so cene najnujnejšim življenjskim potrebščinam dosegle skoro nedosegljivo višino. Nekatere podjetja so skušala omiliti težko stanje delavstva na ta način, da so organizirala socialne akcije z razdeljevanjem življenjskih potrebščin med delavstvo. Tovarna Doctor in dr. je sredi oktobra objavila svojemu delavstvu, da bo razdeljeno med nje več življenjskih potrebščin, množina pa se bo odmerjala po sistemu točk, ki je sledeč: vsak delavec dobi 10 točk, za svojega zakonskega druga, ki pa ne sme biti zaposlen drugod, dobi nadaljnjih 8 točk, za otroke po

10 točk; delavec, ki ni poročen in stanuje pri svojih starših, izgubi zaradi tega 3 točke, tako da jih dobi samo 7, delavec, ki skrbi za svoje starše, dobi nadaljnjih 5 točk.

Realizacija te akcije se je zavlekla, ker podjetje dalje časa ni moglo dobiti naročene moke. Pred kratkim pa je moka dospela ter je bila brezplačno razdeljena med delavce. Vsaka točka je veljala 1 kg moke.

Delavstvo je z veseljem pozdravilo vest o razdelitvi brezplačne moke ter pričakuje, da ga bo podjetje tudi v bodoče vsestransko zaščitilo v njegovem težkem materialnem položaju. Vsem drugim podjetjem, ki so za svoje uslužbenke storila manj ali pa ničesar, pa naj služi ta lepa gesta za vzgled.

Pevski zbor tekstilnih nameščencev

Po vzgledu pekov, grafikov, železničarjev in raznih drugih stanov so sklenili tudi tekstilni nameščenci, ustanoviti v Mariboru svoj pevski zbor. Društvena pravila so že odobrena ter bo v kratkem času sklican ustanovni občni zbor. Pravila dopuščajo, da se v okviru pevskega društva ustanovijo tudi razni odseki, ki bodo omogočali članom društveno delo in družabnost na široki podlagi. Mariborski tekstilci, ki imajo veselje do naše narodne in umetne pesmi, naj se udeležijo rodne in uterjane sestanka ob 20. v realni gimnaziji v Vrazovi ulici, ki bo istočasno tudi prva preizkušnja pevskega materiala.

Ker predstavljajo tekstilni nameščenci v Mariboru enega izmed številčno najmočnejših poklicev, smemo z vso gotovostjo pričakovati, da se bo iz njihovih vrst izkristaliziral pevski zbor, ki bo v ponos našemu mestu. Po naših informacijah namerava novi zbor preostanek letošnjega leta posvetiti temeljitemu vežbanju ter bo šele na spomlad stopil pred širšo mariborsko javnost.

Prometna nesreča na Tržaški cesti

Ekonom pri grofu Pahtaju v Zg. Sv. Kungoti Vrhovšek Anton se je pripeljal z motornim kolesom v Maribor. Ko je peljal po Tržaški cesti, je hotel blizu križišča Tržaške ceste in Štritarjeve ulice prehiteti dvoprežni voz, ki ga je peljal krančan Peter, kateri je kot hlapec uslužben pri Leopoldu Kraserju v Studencih. Voz je bil naložen z dolgimi lesenimi trami. Pri prehitevanju je od zadaj zadl v lesen tram, padel z motornega kolesa ter si poškodoval koleno, tako da so ga morali z rešilnim avtomobilom prepeljati v bolnišnico.

m Konj je padel v apneno jamo Černecu Avgustu, hlapcu pri gostilničarju Pšundru v Radvanju. Peljal je ob nedograjanih hišah v Poštelski ulici ter se je preveč približal apneni jami. Konj se ni poškodoval, iz jame pa so ga rešili gasilci.

CENA ZITA NA MARIBORSKEM TRGU

Cene pridelkom na žitnem trgu so v primeri z zadnjim tednom nekoliko porasle. Pšenica stane 2.75, rž 2.50—3, ječmen 2.50—3, koroza 2.50—3.50, oves 2, proso 3.25—3.50, ajda 2, proseno pšeno 7, ajdovo pšeno 7—8, fižol 4.50—6 din za kg.

m Ljudska univerza v Studencih. Jutri ob 19. bo predaval v dvorani deške ljudske šole prof. Jaroslav Dolar iz Maribora o temi »Danes gremo v kino«. Skioptične slike!

m Osebnostne avtomobile so si preuredili na pogon z metanom nekateri mariborski lastniki avtomobilov, tako da lahko vozijo tudi ob onem času, ko je to avtomobilistom z bencinskim pogonom prepovedano.

STAMPILJKE »SOFRA«
Maribor, Gregorčičeva 24. — tel. 25-10

m Neumestna šala. Nekdo je v ponedeljek proti večeru okoli 18. pozval studenške gasilce, češ da je v Melju velik požar. Gasilci so se res pripeljali v Melje, kjer so kmalu spoznali, da si je nekdo dovolil neumestno potegavščino.

Precizne švicarske ure naiceneje!

J. Janko urar-draguljar
Maribor, Jurčičeva ulica 8

Zlato kupuje po zvišani ceni!

m Neznani vlomilec je odnesel iz lesene ulice na vrtu v noči na torek šest zajcev hišni posestnici Mariji Senekovičevi v Koskega ulici.

m V zaklenjeno drvarnico v klelnih prostorih, je nekdo vlomil železniškemu kontrolorju Josipu Guzelju na Tvrniški cesti. Strgal je ključavnico z vrat ter odnesel glinast lonč s 70 vloženi jajci.

SIGNIRNE STAMPILJKE
IN BARVA »SOFRA«
Maribor, Gregorčičeva 24. — tel. 25-10

m Kravo je izročil gonjaču, ki ga je na videz pozna, posestnik Čaš Maks iz Javnika pri Kaplji, občina Brezno. Kupil je kravo na mariborskem sejmišču za 4200 din. Ker gonjača, ki je baje doma v okolici Zrkovcev, je predolgo ni bilo s kravo, je zadevo prijavil oblastem.

m S kolesa je padel po nesreči 17 letni gostilničarjev sin Mirko Leskošek s Teznega ter se poškodoval po glavi.

Zeiss- stekla
samo dipl. optik peteln

m Nepravilno je opisal razmere pri nas 66 letni Tomaž Mikša iz Polanc v pismu, ki ga je poslal svojemu sinu preko meje. Zaradi tega je bil obsojen pred okrožnim sodiščem na 14 dni zapore.

KARTOTEKE »SOFRA«
Maribor, Gregorčičeva 24. — tel. 25-10

m Dve tatvini koles. Robinšaku Francu, tovarniškemu delavcu s Tržaške ceste je neznan storilec ukradel kolo iz veže v hiši kjer stanuje, znamke »Brenabor« z evid. šte. 26386 in tov. šte. 1906834, vred-

Za
sobotno

številk »Večernika« —
oddajte velike in male
oglasce še danes

no 1500 din, posestnici Postružnik Mariji pa je na Vodnikovem trgu izgubilo kolo znamke NSU z evid. šte. 197794 in tov. št. 1182868, vredno 500 din.

m Na cesti sta napadla dva neznanca 50 letnega delavca Janka Belinara iz Pekar, ko se je zvečer vračal iz Limbuša. S težkimi poškodbami na glavi so ga prepeljali v mariborsko bolnišnico. Orožniki so prijeli sedaj oba napadalca, Ivana S. in Petra S. iz Pekar.

m Nočno lekarniško službo od 9. do vključno 15. novembra bosta vršili lekarna pri sv. Antonu, Frankopanova 18, tel. 27-01, ter lekarna pri Mariji pomagaj, Aleksandrova 1, tel. 21-79.

Narodno gledališče

Sreda, 13. nov.: zaprlo.

Četrtek, 14. nov., ob 20. uri: »Na cesaričin ukaz«. Premjera.

Nabavite v predprodaji vstopnice za premiero »Na cesaričin ukaz«. Tako je na razpolago večja izbira in zagotovljen sedež po lastni volji. Pa tudi nabava vstopnic pri večerni blagajni bodi pravočasna, da zamudniki ne motijo začetka predstave.

Zasedba v opereti »Na cesaričin ukaz« bo gotovo ugajala. Cesarico predstavlja Igličeva, kateri take vloge i po pojavi i po igri zelo pristojajo, cesarja pa Kamušič. Lepega gardnega oficirja Konrada igra Manoševski, njegovo izvoljenko Linčko Lubjeva, Harastovič njegovega tekmeča Tonija, lahkoživca sina bahatega mesarja Bikovca (Kovič P.). V vidnih vlogah nastopi še Starčeva, Kovičeva, Rasberger, Crnobori in drugi.

Kino

* Grajski kino. Danes veliki ljubavni film »Spomin na ljubezen«. Borba dveh žen za ljubljenega moža. V petek ob 20.45 uri nastopa s svojimi najnovejšimi eksperimenti »Svengali«. — Pride Danko Pišta.

* Esplanade kino. Do vključno srede nepreklicno zadnjič ruska glasbena komedija »Volga, Volga...«, edinstven film, o katerem govori ves Maribor z največjim navdušenjem!

* Kino Union. Do vključno četrta »Pesem Pariza« veliko muzikalno filmsko delo z znamenitim tenoristom Tino Rossijem v glavni vlogi.

Koncert slovanske glasbe

Letošnja koncertna sezona je še prav revna. Ako zasledujemo koncertno življenje po drugih krajih, vidimo, da je skoraj povsod živahnejše nego pri nas. Kje je vzrok temu, res ne vemo, morda v času samem, morda v tukajšnjih koncertnih krogih. Vsekakor pa se moramo čuditi, da je na našem drugem letošnjem koncertu, ki so ga dali slušatelji ljubljanske glasbene akademije (bivšega konservatorija) v veliki dvorani Narodnega doma dne 11. t. m., bilo razmeroma malo občinstva. In vendar je bil napovedan koncert slovanske glasbe in so pridelitelji naši bodoči glasbeniki, nekateri med njimi kar že zdaj zreli glasbeniki, katere moramo v njihovem idealnem stremljenju podpirati in ne samo materialno (kakor to delajo nekateri nekako iz usmiljenja), temveč tudi moralno, kajti umetnik, ki ustvarja in podaja sočloveku, pričakuje od njega tudi razumevanje, priznanje! Žalostno, da treba naše ljudi na take stvari opozarjati! Žalostno pa tudi, da je v nas tako malo smisla za našo glasbo, ki je tako bogata, izrazita, samosvoja, naša!

Tisti, ki ste iz neopravičljivih razlogov izostali iz koncerta, bi bili imeli priliko

spoznavati delo naših mladih umetnikov in delo njihovih voditeljev. Srce bi vam zaigralo od veselja (ako še ni pokvarjeno) in ponosa, da je glasbena umetnost dosegla pri nas nezasluteno višino že pri mladem rodu, o katerem se navadno govori, da nima potrpljenja in da hoče naprej kar čez drn in strn. Izvajanja nekaterih so bila umetniško učinkovita in so pokazala marsikatero bodočega mojstra. Poudarjati treba zlasti zrelost pianista Bojana Adamiča, ki je mojstrsko odigral tri klavirske komade: Chopinovo Studijo c-mol, Smetanovo Polko a-mol in Furiant, ki ga je moral na neustavljivo splošno zahtevo ponoviti. Enako samozavesten in siguren interpret je violonist Kajetan Burger z Dvořakovim Sonatino op. 100, s katero je otvoril večer, z Novakovo Uspavanko in Musorgskega Hopakom, s katerima je večer uspešno zaključil. Zelo prijeten, izdaten in dobro izšolan glas ima tenorist Janez Lipušček; podal je s finim občutkom in jasno dikcijo recitativ in dumko iz opere »Halka« poljskega skladatelja Moniuszka, Lajovo pesem »Mesec v izbi« in Pavčičevo »Pred durmi«. Skupno z Maro Tiranovo je izvajal tudi sentimentalno lepi dvo-

spev iz Smetanove »Prodane neveste«, katerega sta morala ponoviti. Tiranova sama je odpela Ario Marie iz opere »Carjeva nevesta« ruskega skladatelja Rimskega-Korsakova in pred tem znane štiri belokranjske našega skladatelja Osterca. Pevka ima zelo simpatičen in močan glas, bližji mezzosopranu nego sopranu. Na koncu večera dela je nastopil trio Jermol (1. violina mesto obolevca Gregorčica), Srečko Zalokar 2. violina in Janez Žižmond viola z odnosno Dvořakovo glasbo, ki je našla v vseh treh odlične tolmače. Posebno uspel je tretji stavek (Scherzo). Čeprav je 1. violonist priskočil zadnji hip na pomoč, se vendar ni čutilo, da je nov v triu, ki je zvenel kot celota, kakor mora biti po dolgem skupnem študiranju.

Spored je bil, kakor se vidi, zelo zanimiv, čeprav ni imel določene linije. Naši mladi prijatelji so lahko zadovoljni z uspehom; občinstvo ni bilo mnogoštevilno, a je bilo vsaj zelo hvaležno za podani umetniški užitek, o čemer so se lahko prepričevali ves večer, ker je občinstvo burno dajalo izraza priznanja vsem izvajajočim.

M.

Sport

Dva nova sportna kluba v Mariboru

Na periferiji Maribora že dalje časa deluje več mladih sportnih klubov, ki pa zaradi preeji višjih izdatkov doslej še niso vstopili v SNZ. Tako imamo na Pobrežju SSK Bratstvo, ki bo pred vstopom v SNZ imel v nedeljo, 24. novembra, ustanovni občni zbor v Sokolskem domu na Pobrežju ob 9.

Jutri ob 20. pa bo v dvorani Kumer v Wolfovi ulici 5 članski sestanek drugega sportnega kluba, ki ima sedež v koloniji ter trenira na bivšem železničarjevem igrišču. Sestanka se bodo udeležili tudi Rušani, kjer je tudi živahno gibanje za ustanovitev novega sportnega kluba. Ta drugi mariborski klub si je izbral ime SK Olimp ter je nedavno gosloval z uspehom v Guštanju. Tehnično vodstvo kluba bo prevzel bivši Hajdukov internacionalce Kragić, tako da je v tem pogledu klubova bodočnost gotovo v najboljših rokah.

Zeleti bi bilo, da bi MNP in SNZ čim bolj

olajšali materialno vprašanje vseh mladih klubov, ki bodo prej ali slej želeli vsi vstopiti v zvezno članstvo, ter tako pripomogli do propagande nogometnega sporta v Mariboru.

VESELO MARTINOVANJE V PRLEKIJU

Martinovanje je tradicija Prlekije, ki se praznuje v vsaki vasi in v vsaki hiši. Povsod je ta dan na mizi znana Martinova gos in novokrščeno vino. Ljudje celo pravijo, da točno polnoči teče v vseh potokih novo vino. Letošnje martinovanje je bilo v Prlekiji kljub slabi vinski letini dokaj praznično. Razna društva so priredila Martinove prireditve. Pri Mali Nedelji je sokolska četa igrala »Zaklad«, nakar je bilo veselo martinovanje. Tudi v Ljutomeru, Križevcih in drugih krajih so bile gostilne polne veselih gostov.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM v malih oglasih stane vsaka beseda št. par najmanjša pristojbina za te oglase je din 10.—. Družbe, prekljki dopisovanja in žensitovanski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 12.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasi davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma se le vpisati v olistu skupaj z naročilom ali pa po olistu položnici na čekovni račun št. 11.409 — Za vse pismene odgovore vrede malih oglasov se mora priložiti znamka za 3 din.

SLUŽBO DOBI

MLINARJA
Kf. bi bil zmogel voditi mlini sprejem, Komer Josip, Bistrica p. Limbuš. 19932-2

DEKLE
pridno, za vsa hišna dela, se takoj sprejme. Začetnice izključene. Vprašati A. Reichmann, Klavniška 7-I. 19977-2

SPRETNE ŠIVILJE
se takoj sprejmejo. Semko, Aleksandrova 13. 19946-2

nov rediti prašek za svinje pospešuje apetit in hitro zdelbeljenje. Uspeh jamčen! 1 zavitek REDINA stane din 8.—. Poština povzete za 1, 2, 3 ali 4 zav. din 11.—

DROGERIJA KANC
Maribor, Tyrševa ulica 1

BRIVSKI POMOČNIK
litter in dober delavec, se sprejme. Meljska c. 3, Onič Amalija. 19969-2

KROJASKEGA POMOČNIKA
za velika in mala dela. »Elegance«, Meljska c. 2. 19967-2

SLUŽBO IŠČE

ŠOFER
z večletno prakso, trezen, trgovsko naobražen, ki bi opravljal tudi druga lažja dela. Išče mesto. Ponudbe pod »Kjer koli« na ogl. odd. »Večernika«. 19933-3

DOBRA FRIZERKA
šče stalne službe za 1. december. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Stalna služba«. 19949-3

DOBRA FRIZERKA
šče stalno službo v Mariboru ali v njegovi bližini. Izurjena v vseh frizerskih delih. Naslov na ogl. odd. »Večernika«. 19940-3

POSTENO DEKLE
za vse, ki zna tudi kuhati, šče službe. Naslov je oddati na ogl. odd. »Večernika«. 19968-3

VAJENCI (KE)

UCENKO (UCENKA)
šče Kino-kavarna. 19934-4

UCENEC
se sprejme takoj. Svečarna, Koroška 8. 19941-4

STANOVANJE ODDA
DVOSOBNO STANOVANJE sončno, se odda mirni stranki. Principova ul. 9, Melje. 19961-5

SONCNA SOBA IN KUHINJA
se odda takoj pošten, mirni stranki. Dravska ulica 10, Bežet. 19965-5

TRISOBNO STANOVANJE
z vsem komfortom, v sredini mesta, se s. l. decembrom odda. Naslov v ogl. odd. lista. 19970-5

SOBO IN KUHINJO
oddam dvema mirnima osebam v Špešovem selu. Vprašati Pobreška c. 21, blizu cerkve. 19945-5

STANOVANJE IŠČE
4-6 sobno STANOVANJE ali 3- in 2-sobno stanovanje z vsem komfortom, po možnosti z garažo, iščem za takoj ali pozneje. V poštev pride samo II. okraj. Cenj. ponudbe na ogl. odd. lista pod »Južno«. 19812-6

PREHRANA
GOSPOD
se sprejme na hrano in stanovanje takoj ali 1. dec. Koroška cesta 50, dvorišče, zadnja vrata. 19942-7

ZA UCENKO
Legatovega tečaja iščem hrano opoldne in nadzorstvo za popoldanske ure. V bližini šole. Kaudek, Ruše. 19948-7

SOBO ODDA
OPREMLJENA SOBA
se takoj poceni odda. Razlagova 20. 19931-8

Sprejem na **STANOVANJE**
2 gospoda ali gospodinj s 15. avgustom. Vprašati Aljaževa ul. 16, prithlje, desno. 19953-8

Lepa **OPREMLJENA SOBA**
z uporabo kopalnice se odda. Kralja Petra trg 1-II, desno. 19972-8

Takoj sprejem **GOSPODINCNE**
na stanovanje. Mlinska ul. 35. 19971-8

SOBE
s. šteditnikom oddam. Tržaška cesta 54. 19962-8

SONCNA SOBA
s prostim vhodom se odda. Koroševa ulica 27-II. 19964-8

Velika **PRAZNA SOBA**
razgled na ulico, s kopalnico, se odda. Strobmajerjeva ul. 8, vrata 8. 19973-8

SOBO IŠČE
SEPARIRANO SOBO
v začetku. Studencev iščem takoj. Ponudbe pod »Mirna« na ogl. odd. »Večernika«. 19958-9

POSEST
Kupim večjo trgovsko ali **STANOVANJSKO HIŠO** v Mariboru ali okolici plačam v gotovini Vinko Puncer. Slovenjgradec. 19750-11

LEPE PARCELE
ugodno na prodaj. Vprašati v gradbeni pisarni Peklar, Tomšičeva ulica. 19966-11

DVOSTANOVANJSKA HIŠA
po 3 sobe, s pritliklinami, lepa lega, levi breg, 7 minut od Glavnega trga, prodam. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 19959-11

NOVA HIŠA
s 3 sobami se prodaja za 16.000 din gotovine in nekaj hipoteke. Cimerman, Pekre, pod Pohorjem, pri Mariboru. 19975-11

OBRT - TRGOVINA

KERAMIKA
Hišni posessniki in najemniki, pregledite Vaše peči in štedilnike, predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni Anton Rajšp. Maribor, Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo. Prve vrstne ploščice ter peči — Stavbeniki in pečarji popust. 5212-13

Leseni, prazni **SODI**
400 litrov, od olja in masti, na prodaj. Vprašati v ogl. oddelku »Večernika«. 19952-13

STROJI
SIVALNI STROJ
za krojače, malo rabljen, na prodaj. Stritarjeva ulica 16 a. 19943-14

POHIŠTVO-OPREMA
Proda se **POL SPALNICE** in kuhinjska oprema. Vprašati Vojašniška ul. 12-I. 19957-17

PISALNO MIZO
kupim. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 19951-17

Čitajte, »Večernik«

ŽENSKI KOTIČEK

MODRČKI
stezniki, rokavice, nogavice, damsko perilo najceneje pri Š Ketli-u Stalna l. 11406-18

NOGAVICE
rokavice, perilo trikotažna, volna, pletenine. Oset »Mara« Koroška 26. poleg tržnice. 16799-18

TRAJNE KODRE
Najboljše, najcenejše, garantirane v salonu KOSEM. Meljska 63. 19955-18

ALI JE VAŠ RADIO V REDU?
RADIO STARKEL MARIBOR
STROKOVNA POPRAVILA

BELI KROMPIR
po din 140.— za 100 kg in beli krompir »Kresnik« (Schneeflocke) po din 170.— za 100 kg; apneni prah po din 26.— za 100 kg in pristen med oddaja Kmetijska družba, Melje, tel. 20-83. 19944-18

ŽENITBE - DOPISI

ZELEZNICAR
nastavljen, neoporečen želi spoznati pošteno kmečko dekletko, dobro gospodinjjo. Starost od 25-35 let. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Lepa bodočnost«. 19963-19

POUK

V bližini glavnega kolodvora **IŠČEM ZA HČERKO** možnosti za vajo na klavirju proti primerni odškodnini. Ponudbe pod št. »19956« na ogl. odd. »Večernika«. 19956-21

VOZILA

Kupim globok **OTROSKI VOZICEK** rabljen v dobrem stanju. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 19950-22

ŽIVALI

ZAJCE
prave pasme prodam. Prisojna ul. 23. 19976-24

Prodam poceni **PSA BERNARDINCA** dobrega čuvaja, radi selitve. Koroška c. 63. 19974-24

ENA IGLA ZA 100 PLOŠČ
PHONTON TRAJNE IGLE
RADIO STARKEL
MARIBOR, TRG SVOBODE 6

RAZNO

SLADKORNO BOLNI!
Vse kar rabite, dobite v najboljši kvaliteti v pekarni Rakusa, Koroška cesta 24. 19032-28

Zlato in srebro,

briljante, zastavljane listke, še huino za nakor

M. Ilgerjev sin,
Maribor, Gosposka ulica 15

MODERNI VOZIČKI
na vseh cenah

BOGORIR DIVJAK
Ulica kneza Kozca

Continental

na ugodne mesečne obroke

IVAN LEGAT
Maribor, Vetrinjska ul. 34
Ljubljana, Prešernova ul. 49

Seike
za legitimacije pri
FOTO
Japelj
Gosposka ul. 18/II

Damski plašči
najnovejši modeli, obleke, perilo, klobuki, ugodno pri
Lama
Maribor, Jurčičeva ulica

Štampiljke
Signicna kaveza
Sotva
za signiranje zabojev, vreč, sodov, kož, kamenja itd.
Štampiljke iz gumija in kovin
Gregorčičeva ulica 24
Maribor, Telefon 25-10

Zahvala
Za izraze globokega sočustva kakor tudi za mnoge vence in cvetje ter za številno spremstvo pri pogrebu naše ljubljene hčerke, žene, sestre
Jurič Jaromire, roj. Kadrmas
trgovke
se iskreno zahvalujeta
rodbini Jurič Ivan in Kadrmas Jož.
Maribor, 12. novembra 1940.